

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри

Тетяна КОСОВА

« _____ » _____ 2021 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОС « МАГІСТР »**

Тема: «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту операцій із основними засобами на підприємстві»

Виконав(ла): МАЗУРКЕВИЧ Єлизавета Геннадіївна

Керівник: доктор економічних наук ОВСЮК Ніна Василівна

Консультанти з окремих розділів пояснювальної записки:

перший розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК

другий розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК

третій розділ – доктор економічних наук Ніна ОВСЮК

Нормоконтролер: к.е.н., доцент Зоряна МОКРИНСЬКА

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
 Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
 Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри
 _____ Тетяна КОСОВА
 «_____» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної магістерської роботи

здобувача вищої освіти МАЗУРКЕВИЧ Єлизавети Геннадіївни
 (прізвище, ім'я у родовому відмінку)

1. Тема кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту операцій із основними засобами на підприємстві» затверджена наказом ректора від 30.09.2021 № 2099/ст.

2. Термін виконання роботи: з 11. 10. 2021 р. до 31. 12. 2021 р. _____

3. Вихідні дані до роботи: нормативно-правова база, дані Державної служби статистики України, дані обліково-інформаційної системи підприємства, первинні документи, облікові реєстри, фінансова, податкова, статистична звітність ТОВ «Фулл Сервіс»

4. Зміст пояснювальної записки:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Основні засоби підприємства як об'єкт обліку, аналізу та аудиту

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в умовах ТОВ «Фулл Сервіс»

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

2.1. Документальне оформлення операцій із основними засобами

підприємства

2.2. Синтетичний і аналітичний облік основних засобів підприємства

2.3. Відображення інформації про основні засоби у фінансовій і податковій звітності

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

3.1. Методика аналізу основних засобів підприємства

3.2. Методика аудиту основних засобів підприємства та її застосування

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту основних засобів

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстративного) матеріалу:

ЛИСТ 1. Основні засоби підприємства як об'єкт обліку, аналізу та аудиту.

ЛИСТ 2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів.

ЛИСТ 3. Організація і задачі обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в умовах ТОВ «Фулл Сервіс».

ЛИСТ 4. Документальне оформлення операцій із основними засобами підприємства.

ЛИСТ 5. Регістри синтетичного і аналітичного обліку основних засобів.

ЛИСТ 6. Відображення інформації про основні засоби у фінансовій і податковій звітності.

ЛИСТ 7. Аналіз основних засобів підприємства.

ЛИСТ 8. Аудит основних засобів підприємства.

ЛИСТ 9. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту основних засобів.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1	Написання першого розділу кваліфікаційної магістерської роботи та надання його керівнику	11.10.2021 – 24.10.2021	
2	Написання та оформлення матеріалів другого розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	25.10.2021 – 07.11.2021	
3	Написання та оформлення матеріалів третього розділу кваліфікаційної магістерської роботи і надання його керівнику	08.11.2021 – 21.11.2021	
4	1. Узгодження кваліфікаційної магістерської роботи з науковим керівником. 2. Проходження нормоконтролю та перевірку на академічну доброчесність. 3. Отримання рецензії та відгуку на кваліфікаційну магістерську роботу. 4. Підготовка виступу.	22.11.2021 – 07.12.2021	
5	1. Переплетення кваліфікаційної магістерської роботи. 2. Подання кваліфікаційної магістерської роботи та супровідних документів секретарю ДЕК	08.12.2021 – 10.12.2021	

7. Консультанти з окремих розділів

РОЗДІЛ	КОНСУЛЬТАНТ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)	ПІДПИС, ДАТА	
		ЗАВДАННЯ ВИДАВ	ЗАВДАННЯ ПРИЙНЯВ
РОЗДІЛ 1	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		
РОЗДІЛ 2	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		
РОЗДІЛ 3	доктор економічних наук Ніна ОВСЮК		

8. Дата видачі завдання: «08» жовтня 2021 р.

Керівник кваліфікаційної магістерської роботи _____ Ніна ОВСЮК
(підпис керівника)

Завдання прийняв до виконання _____ Єлизавета МАЗУРКЕВИЧ
(підпис здобувача)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Організація і методика обліку, аналізу та аудиту операцій із основними засобами на підприємстві»: 93 стор., 11 рис., 20 табл., 73 літературних джерел.

Мета роботи: удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства

Предметом дослідження - сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та аудиту основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс».

Методи дослідження: аналіз; синтез; логічного узагальнення; системного підходу; систематизації; метод наукової абстракції; порівняння; припущення; метод горизонтального аналізу; метод вертикального аналізу; коефіцієнтного аналізу; метод структурного аналізу.

Результати кваліфікаційної роботи рекомендується використовувати під час проведення наукових досліджень та в практичній діяльності фахівців-обліковців.

ОРГАНІЗАЦІЯ, МЕТОДИКА, ОСНОВНІ ЗАСОБИ, ОБЛІК, АНАЛІЗ, АУДИТ, ПІДПРИЄМСТВО.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

АПУ – Аудиторська палата України

МСБО – міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

НП(С)БО – національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку

ОЗ – основні засоби

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	13
1.1. Основні засоби підприємства як об'єкт обліку, аналізу та аудиту.....	13
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів.....	20
1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в умовах ТОВ «Фулл Сервіс».....	26
Висновки до розділу 1	32
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»	33
2.1. Документальне оформлення операцій із основними засобами підприємства.....	33
2.2. Синтетичний і аналітичний облік основних засобів підприємства.....	39
2.3. Відображення інформації про основні засоби у фінансовій і податковій звітності.....	47
Висновки до розділу 2	52
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»	54
3.1. Методика аналізу основних засобів підприємства.....	54
3.2. Методика аудиту основних засобів підприємства та її застосування.....	62
3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту основних засобів.....	73
Висновки до розділу 3	78
ВИСНОВКИ	80

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	85
ДОДАТКИ.....	93

ВСТУП

Актуальність проблеми. Проблеми обліку основних засобів в сучасних умовах господарювання набувають особливої актуальності в зв'язку з потребою отримання інвесторами та іншими зацікавленими користувачами точної і достовірної інформації про стан і ефективність їх використання.

Основною проблемою, що виникає на шляху до вирішення цього питання, є недостатня теоретико-методологічна база, що характеризується одноманітністю підходів науковців та акцентуванням уваги лише на окремих аспектах проблеми. Відсутність розвитку наукових підходів значно гальмує процес формування ефективного комплексного підходу до управління основними засобами, що матиме застосування на практиці в умовах мінливого середовища ринкової економіки.

Роль основних засобів у забезпеченні ефективного функціонування суб'єкта господарювання загалом визначається важливістю і складністю завдань, пов'язаних із їх використанням. Тому здійснення контрольної функції обліку основних засобів та їх ефективного використання – важлива частина облікового процесу.

Система різноманітних за своїми характеристиками основних засобів є достатньо складною. Оскільки основні засоби багато разів беруть участь в господарському процесі і переносять свою вартість на продукцію (роботи, послуги) по частинах, їх нерідко називають також довгостроковими активами або необоротними активами. На практиці до основних засобів відносять майнові цінності з терміном використання більше одного року. Слід також зазначити, що основні засоби відносяться до неліквідних активів. Це означає, що вони можуть бути без значних втрат конвертовані в грошову форму тільки після закінчення значних проміжків часу (від півроку і вище). Зрозуміло, що фундаментальні майнові цінності, пристосовані до певного виду бізнесу,

значно складніше продати на ринку, ніж, скажімо, товари широкого споживання або оборотні активи (ліквідну продукцію, запаси).

До особливостей основних засобів відноситься і те, що вони погано піддаються оперативному управлінню, оскільки слабо мінливі по структурі за короткі періоди часу.

Великий внесок в розробку теоретичних основ і методологічних підходів до даних проблем внесли вчені - економісти: О.В. Вакун, Н.В. Валінкевич, В.О. Ганусич, А.А. Гнатюк, Л.В. Гнилицька, І.А. Дерун, О.О. Жарікова, Т.Б. Замрій, Т.Д. Косова, Н.М. Крічка, П.М. Кузьмович, І.В. Малишев, В.Я. Нусінов, Р.Е. Островерха та інші вчені. Проте дане питання є недостатньо розроблене і висвітлене в колі науковців і практиків України і залишається актуальним та потребує нагального вирішення. Крім того, за характером обслуговування окремих видів діяльності підприємства виділяють основні засоби, обслуговуючі операційну (поточну) діяльність (операційні або виробничі основні засоби), основні засоби, обслуговуючі інвестиційну (довгострокову) діяльність реального сектора (інвестиційні основні засоби). Тому питання ефективності використання основних засобів в діяльності підприємства та їх обліку, аналізу та аудиту є актуальним і завжди привертало до себе увагу багатьох науковців.

Віддаючи належне науковим напрацюванням вчених, слід відзначити, що розкриття питань обліку, аналізу та аудиту основних засобів потребує подальшого наукового дослідження.

Мета кваліфікаційної роботи – удосконалення теоретико-методичних, організаційних та прикладних аспектів обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність постановки і вирішення наступних *завдань*:

визначено сутність основних засобів підприємства як об'єктів обліку, аналізу та аудиту;

надано критичну оцінку нормативно-правовому регулюванню обліку,

аналізу та аудиту основних засобів;

охарактеризовано організацію і задачі обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в умовах ТОВ «Фулл Сервіс»;

висвітлено документальне оформлення операцій із основними засобами підприємства;

узагальнено організацію і методику синтетичного і аналітичного обліку основних засобів підприємства;

розкрито порядок відображення інформації про основні засоби у фінансовій і податковій звітності;

адаптовано до умов підприємства методики аналізу і аудиту основних засобів підприємства;

обґрунтовано напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту основних засобів.

Об'єкт дослідження – процес організаційного та методичного забезпечення обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства.

Предмет дослідження – сукупність теоретико-методичних та науково-практичних аспектів обліку, аналізу та аудиту основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс».

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення завдань дослідження використані наступні загальнонаукові і спеціальні методи: аналізу та синтезу, теоретичного узагальнення, системного підходу застосовано для визначення економічної сутності основних засобів як економічної категорії та об'єкта бухгалтерського обліку, класифікації основних засобів (п. 1.1, п. 1.2); метод логічного узагальнення – для оцінки умов організації основних засобів на базовому підприємстві (п. 1.3); методи наукової абстракції, порівняння використано для дослідження особливостей організації та методики бухгалтерського обліку основних засобів підприємства (п. 2.1, п. 2.2); методи систематизації та припущення - для розробки рекомендацій із удосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства (п. 2.3, п. 3.2, п. 3.3); методи горизонтального,

вертикального, коефіцієнтного аналізу, метод порівняння, метод структурного аналізу використано для аналізу основних засобів підприємства (п. 3.1).

Наукова новизна кваліфікаційної роботи. У кваліфікаційній роботі отримали подальший розвиток:

- дефініція основних засобів як об'єкта обліку, аналізу і аудиту на основі узагальнення наукових підходів, враховуючи взаємо доповнення процедур їх класифікації і оцінки. На відміну від існуючих дефініцій, запропоноване визначення ґрунтується на специфічних рисах основних засобів зумовлених процесом поступового перенесення їх вартості на виготовлено продукцію, з урахуванням періоду їх виробничої експлуатації;

удосконалено:

- розроблено рекомендації до удосконалення НП(С)БО 7 «Основні засоби», враховуючи методичні підходи до бухгалтерського обліку основних засобів.

Інформаційною базою дослідження є нормативні акти, спеціальна наукова література, наукові праці, матеріали конференцій і семінарів з теми дослідження, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, міжнародні стандарти фінансової звітності, Інтернет-ресурси, дані Державної служби статистики України, фінансова та статистична звітність, первинні документи та облікові реєстри ТОВ «Фулл Сервіс».

Практичне значення одержаних результатів. Результати кваліфікаційної роботи вбачаємо у тому, що висновки, зроблені автором, та надані пропозиції можуть бути використані у практичній діяльності ТОВ «Фулл Сервіс» та інших підприємств.

Апробація результатів кваліфікаційної роботи. Результати дослідження, що містяться в кваліфікаційній роботі, пройшли апробацію та отримали схвалення на II Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення» (21 жовтня 2021 р., м. Київ).

Структура, зміст та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна

робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Основний зміст кваліфікаційної роботи розміщено на 84 сторінках друкованого тексту, у тому числі 20 таблиць, 11 рисунків та 13 додатків. Список використаних літературних джерел налічує 73 найменування, який подано на 8 сторінках.

Публікації здобувача за темою кваліфікаційної роботи:

1. Мазуркевич Є.Г. Проблемні питання обліку основних засобів. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матер. II міжн. наук.-техн. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. С. 244-246.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОПЕРАЦІЙ ІЗ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Основні засоби підприємства як об'єкт обліку, аналізу та аудиту

Матеріальною основою будь-якого виробничого процесу виступають насамперед засоби праці, які характеризують технічний і економічний рівень розвитку суспільства. На підприємствах сукупність засобів праці, що застосовуються, складає поняття основні засоби. Основні засоби - це найважливіша частина національного багатства, як кожного підприємства в цілому, так і всієї країни.

Основні засоби створюють необхідні умови для науково-технічного прогресу, як фактора розвитку національної економіки і соціального розвитку суспільства. Збільшення обсягу основних засобів, удосконалення їх якісного складу виступають передумовою поліпшення умов праці, підвищення її продуктивності на підприємстві.

Зростання ефективності основних засобів, їх удосконалення є головною метою розвитку кожного господарюючого суб'єкта. Зміни в інвестиційній політиці значною мірою сприяють зростанню виробничого апарату, а отже і активної частини засобів праці, приводять до зміни галузевої структури основних засобів у бік підвищення частини тих галузей, що сприяють розвитку науково-технічного прогресу, підвищенню добробуту населення.

Підвищення активної частини основних засобів свідчить про зростання технічного озброєння праці і сприяє поліпшенню використанню засобів праці і підвищенню її продуктивності.

Основні засоби є найменш мобільною частиною майна підприємства, основна відмінність якої полягає в багаторазовому використанні в процесі господарської діяльності і частковій амортизації на протязі кожного операційного циклу [5]. Основні переваги та недоліки використання основних засобів наведено на рис. 1.1.

Рис. 1.1. Переваги та недоліки основних засобів

Джерело : [5]

Основне завдання в управлінні основними засобами підприємства полягає у забезпеченні своєчасного оновлення основних (виробничих) засобів праці та високої ефективності їх використання. Процес управління основними засобами потребує вирішення підприємством наступних завдань:

- визначення можливих форм оновлення основних виробничих засобів на простій і розширеній основі;
- забезпечення ефективного використання раніше сформованих та нововведених основних засобів;
- формування необхідних фінансових ресурсів для відтворення основних засобів та оптимізація їх структури [44].

Не менш важливою частиною процесу управління основними засобами є управління їх використанням. Пріоритетна роль основних засобів у забезпеченні ефективного функціонування суб'єкта господарювання загалом

визначається важливістю і складністю завдань, пов'язаних із їх використанням.

Принципи організації підприємством системи використання основних засобів наведені на рис. 1.2.

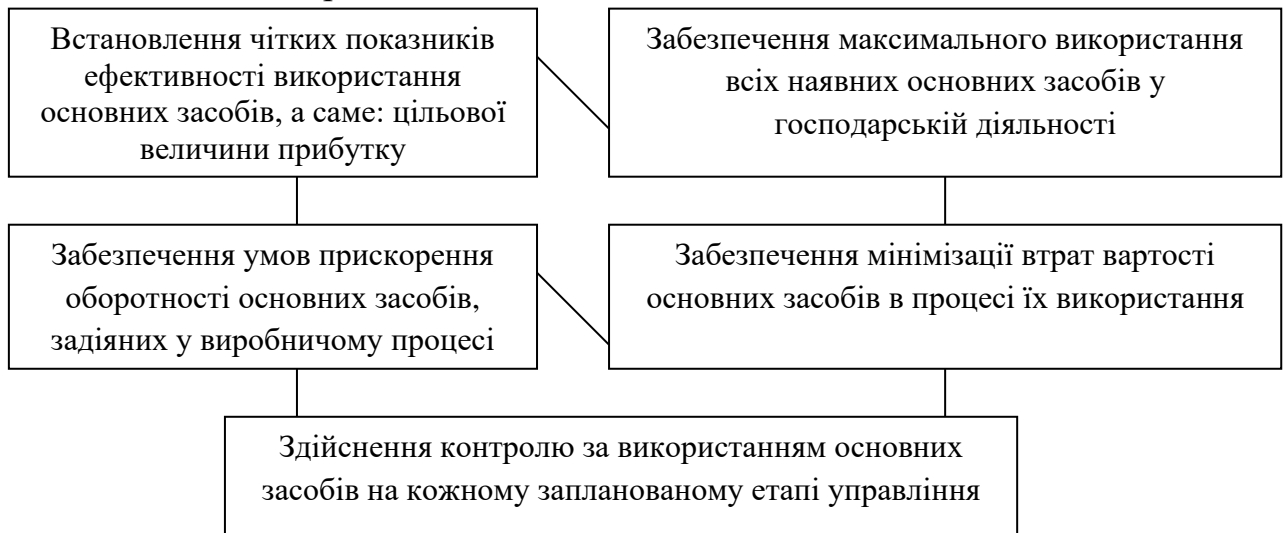

Рис. 1.2. Принципи організації підприємством системи використання основних засобів

Джерело : [44]

Врахування цих принципів дасть змогу формувати і підтримувати необхідну платоспроможність та забезпечувати плановану ліквідність підприємства.

Основні засоби – необхідна складова майна підприємства. Питання обліку основних засобів за умов реформування економіки України набувають особливої актуальності у зв'язку з потребою отримати інвесторами та користувачами достовірної інформації про їх стан, ефективність формування та використання. Крім того, питання їх обліку особливо важливі у зв'язку з активізацією в Україні процесу приватизації, науково-технічним прогресом, необхідністю заміни морально і фізично застарілого обладнання для забезпечення конкурентоспроможності продукції підприємств.

Зауважимо, що загальноприйнятої системи організації бухгалтерського обліку не існує. Це творчість кожного спеціаліста, який, виконуючи вимоги офіційних документів, здійснює облік та контроль на підприємстві.

Одним із найскладніших питань формування бухгалтерського є методика обліку основних засобів. Від того, яким чином і на яких умовах визнаються активами об'єкти основних засобів, залежить порядок відображення формування первісної вартості, що є основою їх балансової вартості. Крім того, останніми роками у вітчизняному обліку значно розширено класифікацію основних засобів і понятійний апарат. Однак, необхідна ув'язка деяких нормативних актів з обліку основних засобів з метою однозначного їх тлумачення.

Згідно з національними стандартами під «основними засобами слід розуміти активи, які підприємство використовує у своїй діяльності протягом тривалого періоду (понад один рік або впродовж нормального операційного циклу, якщо він більше одного року) та очікує отримати в майбутньому економічні вигоди за умови, що їх вартість може бути достовірно визначена».

В економічній теорії замість терміна «основні засоби» використовується категорія «основний капітал», оскільки поняття активу тут взагалі не використовується. Під основним капіталом розуміється частина продуктивного капіталу у формі засобів праці, що функціонує у виробничому процесі протягом багатьох кругооборотів, яка частково, в міру зношування, переносять свою вартість на новостворений продукт, відтворюючись через кілька виробничих циклів [5].

Це визначення не є коректним, оскільки не відповідає сучасним економічним реаліям через те, що тут враховані тільки матеріальні економічні ресурси у формі основних засобів. Натомість у цю категорію треба також враховувати і нематеріальні ресурси, а також й довгострокові фінансові інвестиції.

Однак, варто наголосити на тому, що в економіці та юриспруденції те, що визначається капіталом, у бухгалтерському обліку називається активами. Згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» під активами розуміються ресурси, контрольовані підприємством в результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до надходження

економічних вигод у майбутньому. Тобто, будь-який необоротний актив, який не приносить вигод, не можна вважати активом. Такого уточнення немає у визначенні основного капіталу.

Як стверджує економіст – науковець Ужва А.М. [70], першим, хто ввів поняття поділу капіталу на основний та оборотний незалежно від сфери його галузевого використання, а також показав різницю у співвідношенні між цими частинами залежно від галузі економіки, був Адам Сміт. Він розглядав основний капітал як частину капіталу, яка не вступає в оборот і приносить прибуток у сфері виробництва. Оборотний капітал розглядався як частина, що приймає участь в обороті й приносить прибуток у сфері обігу. Так, на його думку, до основного капіталу входили машини і знаряддя праці, які не змінювали власника, будівлі, земля і витрати на її поліпшення тощо.

Завдяки послідовникам класичної школи економіки, особливо Карлу Марксу, які були прихильниками трудової теорії вартості, концепцію теорії капіталу було поглиблено новою класифікацією на постійний і змінний, де визначив, що постійний капітал переносить свою вартість на створюваний продукт частинами, а змінний – цілком, тобто підлягає відшкодуванню після кожного виробничого циклу. Подальша еволюція наукових досліджень в економічній науці призвела до виникнення економічної категорії «основні засоби».

Згідно з НП(С)БО 7 «Основні засоби» визначаються як матеріальні активи, які утримуються суб'єктом господарювання для цілей виробництва, надання послуг, надання в оренду або соціально-культурних функцій, враховуючи що очікуваний термін корисної експлуатації перевищить один рік, або операційний цикл виробництва, якщо він довший ніж рік [58].

Тому, узагальнюючи усі зазначені підходи, під основними засобами варто розуміти матеріальні активи, що виступають як економічна категорія функціонування засобів виробництва, що переносять свою вартість на виготовлену продукцію поступово, у міру втрати своєї вартості, протягом періоду, який перевищує рік чи операційний цикл, у випадку якщо він довше

одного року та можуть використовуватися також для реалізації підприємством соціально-культурних функцій.

Не менш важливим питанням є визначення класифікаційних ознак розподілу основних засобів. Так, значна частина економістів, у тому числі бухгалтерів-теоретиків, класифікують основні засоби у більшості випадків за такими ознаками:

- галузевою ознакою;
- функціональним призначенням;
- використанням;
- ознакою належності;
- натурально-речовою ознакою.

Основні засоби можна класифікувати й за іншими ознаками, які використовуються у фінансовому менеджменті та економічному аналізі для виявлення невикористаних виробничих потужностей підприємства (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація основних засобів за різними ознаками

Класифікаційна ознака	Види
За обслуговування окремих напрямків операційної діяльності підприємства	Основні засоби, які обслуговують: - процес виробництва продукції; - процес реалізації виробленої продукції; - процес управління діяльністю підприємства
За форми заставного забезпечення кредиту	Рухоме та нерухоме майно
За відображенням зносу	Основні засоби, які амортизуються та не амортизуються
За ознакою приналежності	Власні та орендовані основні засоби
За матеріально-речовою формою	Будівлі, машини, транспортні засоби, інструменти, інші основні засоби тощо

Джерело: [2]

В економічній літературі показано, що існують різні види класифікації основних засобів. Для контролю за наявністю та рухом основних засобів їх обліковують за відповідними однорідними групами.

Група основних засобів представляє собою сукупність однотипних за

технічними характеристиками, призначенням та умовами використання основних засобів.

З метою організації їх обліку пропонується класифікація, наведена на рис. 1.3.

Рис. 1.3. Класифікація основних засобів для цілей бухгалтерського обліку та визначення об'єкта оподаткування

Джерело : [61]

Для більш детальної класифікації основних засобів пропонується удосконалити їх класифікацію за наступними кваліфікаційними ознаками:

- за джерелами фінансування можна виділити основні засоби, які фінансуються за рахунок власних джерел, позикових джерел, залучених джерел (емісія акцій) та джерел змішаного типу;
- за приналежністю до виробничої діяльності можна розподіляти на виробничі основні засоби (які використовуються безпосередньо у виробничій діяльності) та невиробничі основні засоби.

Така класифікація основних засобів дозволить власникам та іншим користувачам постійно мати інформацію про їх стан та необхідність оновлення, а також вона є корисною під час прийняття рішення про проведення переоцінки основних засобів. Крім того, це дозволить вести облік

основних засобів з більш високим ступенем деталізації, а також є зручною для практичного застосування.

Основні засоби є досить важливим об'єктом бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, визначення сутності якого потребує більшої точності та однозначності. Тому, потребує удосконалення й класифікація основних засобів, що дасть змогу більш детально визначити ефективність їх використання для визначення невикористаних резервів та прийняття управлінських рішень.

Облік наявності, руху та використання основних засобів підприємства має першочергове значення для забезпечення оперативною інформацією всіх суб'єктів управління. У зв'язку з цим, потребує подальшого удосконалення організація системи обліку та контролю використання основних засобів, яка повинна базуватись на таких принципах:

- встановлення чітких показників ефективності використання основних засобів, а саме: цільової величини прибутку;
- забезпечення максимального використання всіх наявних основних засобів у господарській діяльності підприємства;
- забезпечення мінімізації втрат вартості основних засобів в процесі їх застосування;
- здійснення контролю за використанням основних засобів на кожному запланованому етапі управління.

Врахування цих принципів дасть змогу формувати і підтримувати необхідну платоспроможність та забезпечувати плановану ліквідність будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності.

Отже, економічне ринкове середовище вимагає від суб'єктів господарювання наявності конкурентних переваг, основою формування яких є ефективне використання основних засобів. За цих умов зростає необхідність удосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів в системі управління підприємства.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту основних засобів

Сучасний етап розвитку економіки України вимагає від суб'єктів господарювання підвищення ефективності використання кожної одиниці основних засобів, що перебувають у їх власності. Виникає необхідність розробки та впровадження таких підходів до управління основними засобами, які б забезпечували конкурентоспроможність, фінансову стійкість та інвестиційну привабливість суб'єкта господарювання.

Основною проблемою, що виникає на шляху до вирішення цього питання, є недостатня законодавча та теоретико-методична база, що характеризується одноманітністю підходів науковців та акцентуванням їх уваги лише на окремих аспектах проблеми.

Відсутність розвитку наукових підходів суттєво гальмує процес реалізації ефективного комплексного підходу до управління основними засобами, що матиме практичне застосування в умовах мінливого середовища ринкової економіки.

Нормативні джерела, які регулюють питання обліку, аналізу та аудиту основних засобів, наведені в табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Характеристика нормативно-правової бази з обліку, аналізу та аудиту основних засобів

№ з\п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному і контрольному процесі
1	Господарський кодекс: Закон України, затверджений Верховною радою України від 16.01.2003 № 436 –IV	Встановлено основні принципи діяльності суб'єктів підприємницької діяльності	Регулює господарську діяльність на базовому підприємстві
2	Податковий кодекс: Закон України, затверджений Верховною Радою України 02.12.2010 № 2755-УІ	Зафіксовано основні принципи податкової системи, види податків, зборів, обов'язкових платежів, порядок справляння їх в Україні	Для дослідження організації податкового обліку, визначення об'єкта оподаткування на базовому підприємстві

3	Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо перегляду ставок деяких податків і зборів. Закон України, затверджений Верховною Радою України від 20.11.2012 № 5503-VI	Введено зміни у деякі статті Податкового кодексу України	Для вивчення організації податкового обліку діяльності базового підприємства, зокрема щодо основних засобів

Продовження табл. 1.2

№ з\п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному і контрольному процесі
4	Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві. Закон України від 16. 01.2000 № 466-IX	Включено зміни у Податковий кодекс України, вдосконалено деякі податкові норми	Для вивчення організації податкового обліку щодо зміни вартісних критеріїв основних засобів
5	Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, затверджений Верховною Радою України від 16.07.1999 № 996-IV	Визначено основні принципи бухгалтерського обліку і фінансової звітності, терміни, порядок державного регламентування бухгалтерського обліку, вимоги до нього	Для вивчення організації бухгалтерського обліку, складання фінансової звітності базового підприємства
6	Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 12.05.2011 № 3332 -VI	Цим Законом включені зміни до статей 1, 8 і 12 щодо використання підприємствами у своїй діяльності міжнародних стандартів	Для вивчення організації обліку, зокрема основних засобів з урахуванням міжнародних стандартів
7	Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України, затверджений Верховною Радою України 21. 12.2017 № 2258- VIII	Визначено принципи організації аудиторської діяльності в Україні, основи діяльності, її функції, права, обов'язки, відповідальність	Для вивчення порядку проведення аудиторських перевірок, правового регулювання, відповідальності аудитора
8	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджений Міністерством фінансів України 07.02.2013 № 73	Визначено мету, основні принципи, склад фінансових звітів, методику складання, порядок визнання статей	Для вивчення складу та змісту фінансових звітів базового підприємства
9	НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», затверджений Міністерством фінансів України 28.05.1999	Встановлено способи виправлення помилок, розкриття змін у фінансових звітах	Для вивчення виправлення помилок, внесення інших змін у фінансові звіти базового підприємства

	№ 137		
10	НП(С)БО 7 «Основні засоби», затверджений Міністерством фінансів України 27.04.2000 № 92	Визначено методологію формування облікової інформації щодо основних засобів	Для вивчення стану обліку основних засобів
11	НП(С)БО 15 «Дохід», затверджений МФУ від 29.11.1999 № 290	Визначено методологію формування облікової інформації про доходи	При вивченні обліку доходів від реалізації основних засобів

Продовження табл. 1.2

№ з\п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному і контрольному процесі
12	НП(С)БО 16 «Витрати», затверджений Міністерством фінансів України від 31.12. 1999 № 318	Доповнено пп.11.1. «Підприємство може визначати собівартість за прямими витратами, пов'язаними з виробництвом продукції, виконанням робіт, наданням послуг»	Для вивчення побудови обліку витрат, пов'язаних з використанням основних засобів на базовому підприємстві
13	МСБО 16 «Основні засоби»: стандарт, затверджений 29.03.2021	Встановлення вимог до обліку довгострокових активів в міжнародній практиці	Для порівняння методики обліку основних засобів в міжнародній і вітчизняній практиці
14	НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджений Міністерством фінансів України 07.11.2003 № 617	Встановлено методологію обліку основних засобів, що утримувані для продажу на підприємстві і припинення діяльності підприємств	Для вивчення організації обліку основних засобів на базовому підприємстві
15	П(С)БО 28 «Зменшення корисності активів», затверджений Міністерством фінансів України 24.12.2004 № 817	Встановлено методологію обліку зменшення корисності активів	Для вивчення обліку основних засобів базового підприємства
16	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений Міністерством фінансів України 30.11.1999 № 291	Наведено систематизований перелік рахунків бухгалтерського обліку, зокрема основних засобів, для підприємств	Для вивчення обліку господарської діяльності підприємства
17	Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку, затверджений Міністерства фінансів України 29.12.2000 № 356	Визначено будову регістрів бухгалтерського обліку, зокрема основних засобів, для використання на підприємствах	Для вивчення обліку господарської діяльності підприємства

18	Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затверджений наказом МФУ від 30.09.2003 № 561	Надано методичні рекомендації з ведення обліку необоротних активів	Для вивчення обліку необоротних активів базового підприємства
19	Про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку: Положення, затверджене Міністерством фінансів України 24.05.1995 № 88	Встановлено порядок документального забезпечення записів для цілей обліку	Для вивчення порядку забезпечення записів в документах, зокрема щодо основних засобів

Продовження табл. 1.2

№ з\п	Нормативний документ	Короткий зміст	Використання в обліково-аналітичному і контрольному процесі
20	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. наказом МФУ від 30.11. 1999 №291	Роз'яснено зміст бухгалтерських рахунків, наведено типову кореспонденцію рахунків	Для вивчення організації обліку основних засобів базового підприємства

Проблеми обліку, аналізу та аудиту основних засобів займають значне місце в економічних дослідженнях. Зокрема, ці питання осліджено у працях вчених О. В. Вакун, Н. В. Велінкевич, І. А. Дерун, О. О. Жарікової, Т. Б. Замрій, О. Є. Кузьмін, Х. П. Стельмах та інших.

У своїх наукових статтях автори розкрили сутність та класифікацію основних засобів, а також їх удосконалення для потреб обліку та економічного аналізу.

Дослідження питань класифікації основних засобів дає змогу стверджувати про неоднозначність та різноманітність об'єктів основних засобів.

Так, О.В. Вакун розглядає класифікацію основних засобів за ознакою ідентифікації. Наведена класифікація, на думку автора, досить спрощена і не відображує повною мірою всі об'єкти основних засобів [1; 2].

За рядом класифікаційних ознак розглядають основні засоби А.А. Гнатюк, О. Є. Кузьмін, Х. П. Стельмах, Н.В. Петруня [6; 28; 51].

Автори Єрмолаєва М.В., Скиданенко Ю.Д. говорять про те, що сьогодні перед складанням фінансової звітності бухгалтер зобов'язаний провести суттєву підготовчу роботу щодо достовірності відображення інформації про основні засоби.

По-перше, необхідно проаналізувати склад основних засобів підприємства і впевнитись в тому, що вони відповідають визнанню активів як таких.

По-друге, слід провести перекласифікацію об'єктів згідно з вимогами відповідних стандартів бухгалтерського обліку. Особливу увагу при цьому слід приділити саме визначенню переліку об'єктів, призначених для продажу [15].

Жарікова О.О. у своїх наукових працях зазначає, що необхідно дослідити узгодженість Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку України з міжнародними стандартами фінансової звітності для розробки рекомендацій щодо вдосконалення національного обліку [16].

У сучасному бухгалтерському обліку оцінка, на думку І.О. Мазуркевич, це складова методу бухгалтерського обліку, яка забезпечує вимірювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, визначення критеріїв визнання активів, капіталу, зобов'язань, доходів та витрат, створення якісних характеристик облікової інформації тощо [34].

Автор багатьох наукових праць Гнилицька Л.В. зазначає, що одними із «наймолодших» об'єктів обліку, що з'явилися у вітчизняній практиці порівняно недавно є основні засоби, утримувані для продажу. До таких активів відносять основні засоби, що належать до вибуття в результаті операції продажу. Цьому ж питанню надає увагу науковець Кузьмович П.М., який висвітлює методичні аспекти обліку основних засобів, утримуваних для продажу, в умовах національної облікової практики [10; 29].

Ужва А. М. у своїх наукових публікаціях здійснює дослідження та аналіз особливостей обліку основних засобів у зарубіжних країнах в порівнянні з українським досвідом [70].

Гнатюк А. А. у своїй праці досліджує питання організації облікового процесу та визначає шляхи удосконалення організації документального оформлення основних засобів [6].

Питанню пошуку шляхів удосконалення обліку основних засобів присвячує свої праці також Валінкевич Н.В., який розглядає напрями удосконалення стратегії відтворення основних засобів [3].

Шляхи удосконалення класифікації основних засобів розглядає у своїй публікації Дерун І.А., а вдосконалення законодавчого регулювання основних засобів допрацьовують Жарікова О. та Кравченко О. [12; 17].

Крім дослідження облікового аспекту, багато наукових праць присвячено аналізу основних засобів та контролю за їх використанням на підприємстві. Так, питання формування облікової бази для проведення аналізу та його методика розглядаються у статтях Крічка Н.М., Мельник В. [26; 38].

Проблемні питання аналізу ефективності використання основних засобів піднімають у своїй статті автори Нусінов В.Я., Рябикіна К.Г., а також Саєнко С.Г. та Серьогіна Ю.С. [45; 66; 69].

Питанням контролю необоротних активів присвячують свої праці Волкова А.А., Дмитренко І., які розглядають як значення зовнішнього аудиту основних засобів, так і проблеми методології внутрішнього контролю [4; 13].

Також, питаннями щодо проведення аудиту основних засобів переймається вчений-економіст Соколов Б.Н., який розглядає організацію, методику та практику внутрішнього аудиту, а також Фірсова С.М. та Федоронько Н.І. [71; 72].

У сучасному світі неможливо обійтись без комп'ютеризації також і господарських процесів, тому даному питанню присвячують свої праці Гладій І.О., Шипунова О.В. [9; 73].

Таким чином, дослідженню обліку, аналізу та аудиту основних засобів приділяється достатньо багато уваги в нормативно-правових джерелах, а також вченими-економістами.

1.3. Організація і задачі обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства в умовах ТОВ «Фулл Сервіс»

Дослідження обліку, аналізу та аудиту основних засобів було проведено на базі ТОВ «Фулл Сервіс», яке розташоване за адресою м. Київ, вул. Тимофія Строкача, буд. 1. , ідентифікаційний код 38800551. Види економічної діяльності:

- 43.29 Інші будівельно-монтажні роботи;
- 42.99 Будівництво інших споруд, н.в.і.у.;
- 43.11 Знесення;
- 43.12 Підготовчі роботи на будівельному майданчику.

Керівником ТОВ «Фулл Сервіс» є директор Чорний Г.М. Підприємство створено для здійснення виробничої діяльності у галузі будівництва, інвестиційної та інших видів господарювання, що не суперечать чинним законодавчим актам. Засновником (учасником) юридичної особи ТОВ «Фулл Сервіс» виступає Завадська А.В., яка володіє 100% підприємства. Розмір статутного капіталу становить 25000 грн. Дата державної реєстрації ТОВ «Фулл Сервіс» в Єдиному державному реєстрі 21.06.2013 р. Діяльність даного підприємства спрямована на забезпечення потреб господарського комплексу та населення, пов'язаних з будівельними роботами.

Протягом січня-листопада 2020 р. підприємствами України було виконано будівельних робіт на загальну суму 164171,2 млн. грн. Індекс будівельної продукції становить 102,8% порівняно з аналогічним періодом 2019 р. [49].

Свою діяльність ТОВ «Фулл Сервіс» здійснює на основі Статуту та законодавства України, яке визначає юридичний статус, майно Товариства та всі інші необхідні засади діяльності суб'єкта господарювання.

Структуру управління ТОВ «Фулл Сервіс» наведено на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Структура управління ТОВ «Фулл Сервіс»

З метою характеристики фінансово - господарської діяльності базового підприємства розглянуто основні економічні показники його діяльності на основі фінансової звітності підприємства (Додатки Д, Ж, К, Л). Проаналізовані дані наведено в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

**Основні показники фінансово - господарської діяльності
ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 роки**

(тис. грн.)

Показники	Роки			Відхилення 2020 від	
	2018	2019	2020	2018	
				сума	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	267005	324355	342808	75803	28,39
Собівартість реалізованої продукції	220415	270019	291766	71351	32,37
Валовий: -прибуток -збиток	46590	54336	51042	4452	9,56
Інші операційні доходи	8325	3522	2243	-6082	-73,06
Операційні витрати	21890	22555	26271	4381	20,01
Фінансовий результат від операційної діяльності: -прибуток -збиток	33025	35303	27014	-6011	-18,20
Інші фінансові доходи	498	-	-	-498	-100,00
Інші доходи	2817	218	663	-2154	-76,46

Фінансові витрати	212	393	405	193	91,04
Інші витрати	2186	28	22	-2164	-98,99
Фінансові результати до оподаткування: -прибуток -збиток	33942	35100	27250	-6692	-19,72
Чистий: -прибуток -збиток	27617	31774	22339	-5278	-19,11
Рентабельність (збитковість), %	10,34	9,80	6,53	-3,81	-36,85
Вартість основних засобів	102354	106350	152114	49760	48,62
Фондовіддача, грн. /грн.	2,61	3,05	2,25	-0,36	-13,79

За даними табл. 1.3 видно, що дохід від реалізації будівельних робіт ТОВ «Фулл Сервіс» за період дослідження зростає. У порівнянні доходу від реалізації за 2020 р. з доходом від реалізації за 2018 рік бачимо, що його зростання становить 75803 тис. грн. або 28,39 %.

Водночас спостерігається зростання собівартості реалізованих робіт. Так, порівнюючи показник собівартості реалізації за 2020 рік з аналогічним показником за 2018 рік його збільшення склало 71351 тис. грн. (32,37%).

У зв'язку з тим, що в 2018-2020 роках собівартість реалізованих робіт була нижче, ніж дохід від їх реалізації, підприємством у цих роках було отримано валовий прибуток. У 2020 р. порівняно з 2018 р. цей прибуток зріс на 4452 тис. грн. або на 9,56%, що відіграло позитивну роль для покращення його діяльності.

Протягом 2018-2020 років ТОВ «Фулл Сервіс» отримувало інші операційні доходи, які протягом періоду знижувалися. Причому, в порівнянні суми іншого операційного доходу, отриманого у 2020 році, з даним показником за 2018 рік, спостерігається його зниження на 6082 тис. грн. або на 73,06%.

Операційні витрати підприємства протягом досліджуваного періоду

навпаки зростають (див. табл. 1.3), що пов'язано із зростанням обсягів діяльності підприємства. Позитивним моментом є те, що у 2020 році порівняно з 2018 роком їх збільшення склало лише 20,01 %.

Аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ «Фулл Сервіс» показало, що підприємство у досліджуваних роках мало інші доходи та інші витрати, сума яких постійно коливається, що впливає на фінансовий результат підприємства.

Таким чином, отримані доходи та понесені витрати під час здійснення господарської діяльності призвели до прибутковості підприємства у 2018-2020 роках. Так, якщо у 2018 році чистий збиток становив 27617 тис. грн., у 2019 році його сума склала 31774 тис. грн., то у 2020 році підприємством отримано чистий прибуток в сумі 22339 тис. грн.

Тому можна вважати, що в останній рік ТОВ «Фулл Сервіс» уповільнило ефективність своєї діяльності. Чистий прибуток підприємства у 2020 році знизився порівняно з 2018 роком на 5278 тис. грн. Рентабельність підприємства у 2020 році становить 6,53 %.

Дослідження діяльності ТОВ «Фулл Сервіс» свідчить, що підприємство оновлює свої засоби праці. Вартість основних засобів в останні роки зростає. Порівняно з 2018 роком їх вартість у 2020 році зросла на 48,62 %.

Проте, ефективність використання основних засобів знижується. Так у 2020 році порівняно з 2018 роком фондівдача знизилась на 13,79%.

Зростання зношеності основних засобів знижує ефективність будівельних підприємств та ускладнює можливості отримання ними кредитних ресурсів для розвитку виробничої діяльності.

Отже, керівництву необхідно направити свої зусилля на підвищення ефективності використання основних засобів, а з цією метою потрібно систематично проводити аналіз фінансово-господарської діяльності, запровадити хоча б основні елементи управлінського обліку з метою забезпечення надходження інформації для прийняття оперативних управлінських рішень, а також посилити контроль за здійсненням витрат

підприємства.

Бухгалтерський облік на підприємстві здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Структуру бухгалтерії наведено на рис. 2.1.

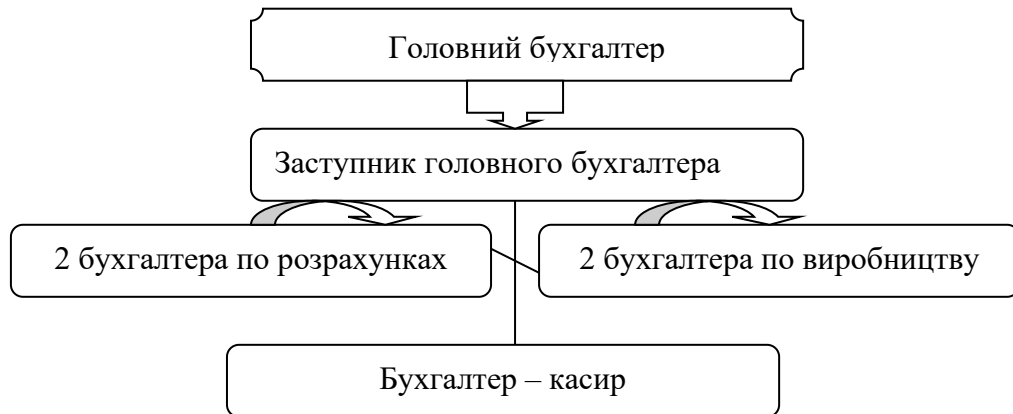

Рис. 1.5. Структура бухгалтерії ТОВ «Фулл Сервіс»

Склад бухгалтерії встановлений штатним розкладом, а обов'язки кожного працівника регламентуються відповідними посадовими інструкціями.

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться за журнально-ордерною формою з використанням прикладної бухгалтерської програми.

З метою підтвердження даних бухгалтерського обліку та контролю за збереженням майна підприємства і роботою матеріально-відповідальних осіб у ТОВ «Фулл Сервіс» проводиться інвентаризація відповідно до наказу керівника.

Головною метою контролю використання основних засобів є формування обліково-аналітичної інформації для оцінювання окупності основних засобів з метою розробки раціональної амортизаційної політики оцінки ефективності.

Стратегічною метою комплексного економічного аналізу забезпеченості та ефективності використання основних засобів є пошук шляхів зниження витрат виробництва, підвищення продуктивності праці та рівня результативності.

Оцінюючи ефективність використання основних засобів за окремими їх видами науковці зосереджують увагу виключно на показниках оцінки рівня ефективності використання цих активів в господарському процесі підприємства.

Весь комплекс питань з приводу придбання та використання основних засобів поєднує в собі поняття економічного аналізу використання даного виду активів. За допомогою різних способів та прийомів дослідження зміни та розвитку обсягів основних засобів взаємопов'язана система знань під назвою аналіз визначає основні риси та забезпечує цільове управління ними.

А оскільки конкурентні переваги надають підприємству ТОВ «Фулл Сервіс» можливість отримання максимального ефекту від власної діяльності, то забезпечення вчасного та оперативного аналізу використання основних засобів допоможуть усунути всі наявні недоліки, що стримують розвиток діяльності.

Необхідність проведення на підприємстві аудиту основних засобів обумовлюється зростанням нестабільності зовнішнього середовища та ускладненням управління основними засобами, що потребує механізму координації внутрішнього контролю; переміщення акценту з контролю минулого на аналіз майбутнього; необхідності безперервного відстеження змін виробничого потенціалу суб'єкта господарювання; необхідності мінімізації ризиків в управлінні основними засобами та оцінки основних засобів для визначення амортизаційної політики.

Вирішення вказаних завдань обумовлюють створення ефективної системи внутрішнього контролю основних засобів на ТОВ «Фулл Сервіс».

Висновки до розділу 1

1. Основні засоби є досить важливим об'єктом бухгалтерського обліку аналізу та аудиту, тому визначення їх сутності з економічної точки зору потребує більшої точності та однозначності. Також потребує удосконалення й

класифікація основних засобів, що дасть змогу більш детально визначати ефективність їх використання для визначення невикористаних резервів та прийняття суб'єктом господарювання раціональних управлінських рішень.

2. Українське облікове законодавство максимально зближено з міжнародними стандартами фінансової звітності та бухгалтерського обліку, але недостатньо вдосконалено. Важливими напрямками розвитку українського законодавства у сфері обліку є вирішення питань застосування окремого методу переоцінки будівель, розробка рекомендацій щодо регулярності переоцінки основних засобів в обліку та порядку оцінки основних засобів за сумою очікуваного відшкодування (за теперішньою вартістю).

3. Досліджуване підприємство ТОВ «Фулл Сервіс» здійснювало свою фінансово-господарську діяльність у сфері будівництва. У виробничій діяльності використовувало основні засоби, залишкова вартість яких станом на 31.12.2020 року дорівнювала 152114 тис. грн. У структурі управління ТОВ «Фулл Сервіс» обліковий підрозділ на чолі з головним бухгалтером займається питаннями обліку, аналізу та контролю основних засобів. Опрацювання Наказу про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ТОВ «Фулл Сервіс» виявило окремі недоліки, пов'язані з відсутністю робочого плану рахунків та використанням недійсної на даний час вартісної межі, яка стосується віднесення активів до складу необоротних активів підприємства. В процесі виконання кваліфікаційної роботи, було запропоновано шляхи усунення цих недоліків.

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

2.1. Документальне оформлення операцій із основними засобами

підприємства

Раціональне ведення обліку основних засобів на основі використання первинних документів тісно пов'язане із змістовною характеристикою кожного об'єкту основних засобів. Побудова обліку цих операцій на базі первинних документів має забезпечити їх контроль протягом всього строку служби. Організацію обліку операцій, пов'язаних з рухом основних засобів та їх документування можна представити у вигляді наступної схеми (рис. 2.1).

Рис. 2.1. Схема організації операцій з обліку основних засобів та їх документальне забезпечення

Основою бухгалтерських проведення є первинні документи. Тому, в першу чергу, необхідно забезпечити чітке документування господарських операцій з основними засобами.

Підприємством ТОВ «Фулл Сервіс» було надано загальний графіку документообігу (Додаток В), проте, в частині документування операцій з руху основних засобів, на нашу думку, потрібно навести більш деталізовані відомості.

Тому нами пропонується удосконалити графік документообороту підприємства щодо операцій з основними засобами (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Графік надходження до бухгалтерії первинних документів з обліку основних засобів для ТОВ «Фулл Сервіс»

Первинний документ	Складання, передача документу		Обробка документа		Обробка і узагальнення даних в бухгалтерії	
	Відповідальна особа	Строк передачі документа	Підрозділ, що прийняв документ	Коли і кому передати	Обробка документа і узагальнення даних	Кому і коли передається документ
Рахунок постачальника	Бухгалтер по розрахунках	В день отримання	Відділ постачання	В день отримання до бухгалтерії	Оплата або відмова від оплати	Складу на другий день після отримання
Акт приймання-передачі	Комісія при прийнятті об'єкта	В день прийняття в експлуатацію	Відділ головного інженера (механіка)	Бухгалтерія після прийняття об'єкта в експлуатацію	Контроль за змістом, запис до облікових регістрів	Бухгалтерія не пізніше другого дня після одержання Поточний архів
Інвентарна картка, інвентарний список	Бухгалтер з обліку ОС та НА	Протягом 3-х днів після надходження об'єкта	Бухгалтерія картотека	Місце експлуатації інвентарний список	Нарахування амортизації	Щомісяця, починаючи з 1-го числа наступного місяця
Накладна на внутрішнє переміщення	Головний інженер (головний механік)	Відповідно розпорядження керівника	За місцем використання об'єкта	Бухгалтерія наступного дня після передачі	Відмітка в інвентарній картці, інвентарному списку	Бухгалтерія не пізніше другого дня після переміщення Поточний архів
Акт списання (ліквідації)	Розпорядження керівника, комісія	В день списання із експлуатації	Відділ головного інженера (механіка)	Бухгалтерія наступного дня після списання	Відмітка в інвентарній картці, інвентарному списку	Бухгалтерія, запис до облікових регістрів

Джерело: власна розробка автора

Система організації документального оформлення господарських операцій з руху основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» повинна забезпечити оперативну, повну та достовірну інформацію про усі об'єкти основних засобів безпосередньо на аналітичних рахунках, а також підвищити можливості аналітичної та контрольної функцій бухгалтерського обліку.

Відповідно до статті 9 Закону України «Про бухгалтерський облік та

фінансову звітність в Україні» підґрунтям для бухгалтерських записів господарських операцій є первинні документи [54].

На даний період своєчасність і правильність складання первинних документів забезпечує якість обліку, виступають необхідною умовою для збереження майна ТОВ «Фулл Сервіс», використовуються як джерело доказів при вирішенні господарських спорів, при проведенні ревізій та аудиторських перевірок тощо.

Бухгалтерський облік основних засобів у ТОВ «Фулл Сервіс» організовано відповідно до Наказу про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику, затвердженого начальником управління (Додаток А), Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших чинних нормативних документів. Визнання, оцінка та облік основних засобів здійснюється відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби». Одиницею обліку основних засобів на підприємстві виступає окремий об'єкт основних засобів. Групування основних засобів в аналітичного обліку здійснюється згідно з вимогами Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку № 291 [61] та Робочого плану рахунків, проте на ТОВ «Фулл Сервіс» відсутній Робочий план рахунків і про нього немає відомостей в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику (Додаток А).

На нашу думку, це є недоліком, який потрібно усунути, тому нами розроблений Робочий план рахунків для ТОВ «Фулл Сервіс» в (Додатку Р). Також, в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику зазначена вартісна межа, за якою малоцінні необоротні активи вносяться до складу основних засобів складає 6000 грн., хоча Законом України від 16.01.2021 № 466-ІХ змінено вартісну межу визначення основних засобів з 6000 грн. до 20000 грн. Наведене зумовлює необхідність внесення змін до Наказу про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику ТОВ «Фулл Сервіс».

Основні засоби надходять ТОВ «Фулл Сервіс» від постачальників чи

інших осіб за плату або безкоштовно; можуть бути внесеними засновниками як внески до статутного капіталу; оприбутковані як залишки при інвентаризації тощо. Вибувати з досліджуваного підприємства основні засоби можуть при їх частковій або повній ліквідації; безоплатній передачі, в результаті продажу, нестач при інвентаризації.

Операції з надходження об'єктів основних засобів на підприємство або їх ліквідацію здійснює призначена директором ТОВ «Фулл Сервіс» комісія.

Первинну документацію, що оформлює рух на підприємстві основних засобів, наведено на рис. 2.2.

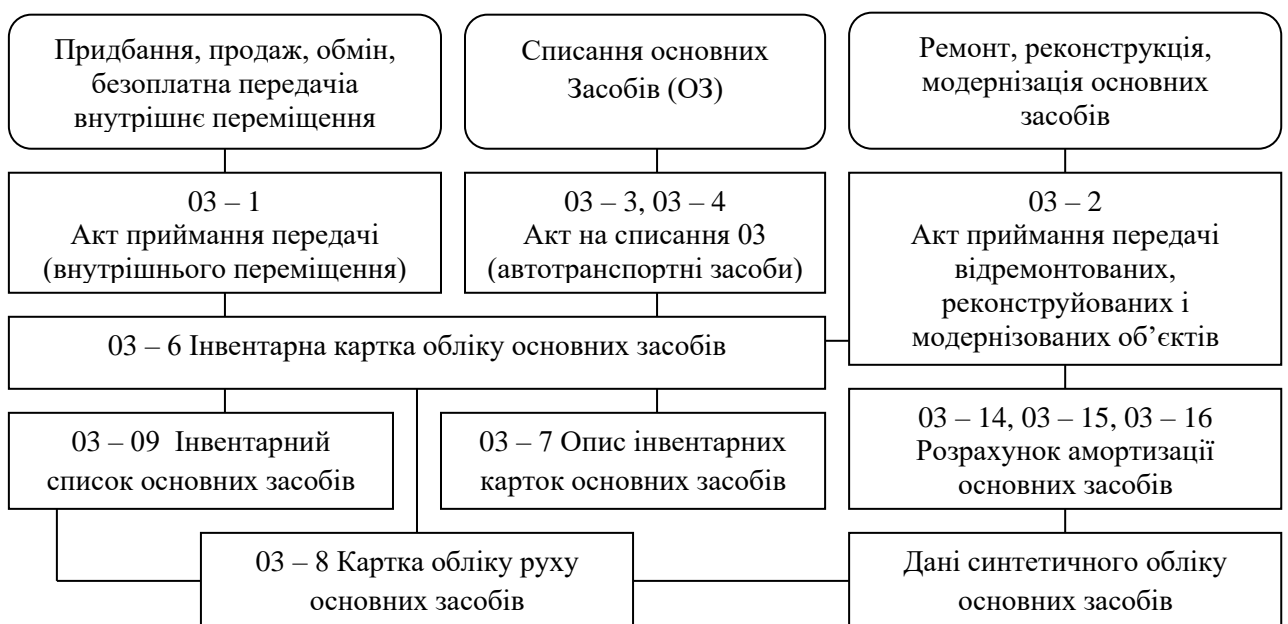

Рис. 2.2. Первинна документація щодо операцій з руху основних засобів

Як видно з рис. 2.2, надходження об'єктів основних засобів у ТОВ «Фулл Сервіс» комісія оформлює акт приймання - передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів (ф. № 03-1 (Додаток М). Якщо надходить на підприємство господарський інвентар, який відносяться до складу основних засобів, або обладнання, і вони мають однакову вартість, є одного типу, приймає їх на свою матеріальну відповідальність одна особа, у цьому випадку складається акт на всю групу таких об'єктів.

Якщо об'єкт основних засобів добудовувався чи дообладнувався, був

виготовлений шляхом капітальних вкладень, тоді на підприємстві складається акт приймання - передачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів (ф. № 03-2).

Бухгалтерія відповідно до складених актів відкриває інвентарну картку (ф. № 03-6), присвоює основним засобам інвентарний номер, після чого така картка набуває статусу реєстра аналітичного обліку об'єктів основних засобів.

Технічна документація по об'єктах передається у відділ головного інженера ТОМ «Фулл Сервіс». Інвентарні картки реєструються в інвентарному описі (ф. № 03-7) за класифікаційними групами (видами) об'єктів основних засобів та місцями експлуатації (ф. № 03-9).

При безоплатній передачі або продажі основних засобів, складають акт ф. № 03-1. Демонтаж об'єкту оформлюють актом ф. № 03-3.

При реалізації основних засобів також формується товарно - транспортна накладна або рахунок - фактура, в якій вказують первісну (відновлювальну) вартість основного засобу, нарахований знос, відпускну ціну, податок на додану вартість тощо.

Списання об'єктів основних засобів на досліджуваному підприємстві за різних причин комісія оформлює актом ф. № 03-3 (Додаток П).

Підсумкові дані інвентарних карток за поточний місяць переносять у картку обліку руху основних засобів ф. № 03-8 для отримання зведених даних про наявність і рух основних засобів за класифікаційними ознаками основних засобів.

Отже, відповідним чином організоване документальне оформлення господарських операцій з основними засобами підприємства дає можливість управлінському персоналу своєчасно отримувати необхідну інформацію щодо їх руху та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Застосування первинних документів, як відомо, регулює Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який не встановлює якихось особливих вимог, він називає тільки ті реквізити, які

обов'язково мають бути в них [54].

Але проведені дослідження показали, що порядок обліку основних засобів змінювався декілька разів, і то кардинально, а типові форми первинних документів тривалий час залишалися незмінними. Проте, 22.10.2021 р. було скасовано Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 р. № 352 «Про затвердження типових форм первинного обліку».

Також, відповідно до «Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів», затверджених наказом Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 р. № 561 застосування типових форм не є обов'язковим [56].

Тому, документальне оформлення операцій з основними засобами може здійснюватись як на бланках типових форм, так і на бланках, розроблених самим підприємством.

Вирішити цю проблему можна по-різному. Найпростіший шлях - адаптувати, тобто пристосувати, типові форми до сучасних вимог, доповнити їх необхідними елементами. Але можна вчинити й інакше: до типових форм внести лише ті показники, які в них передбачені, а для решти самостійно розробити додатковий бланк, оформивши його у вигляді додатку до типової форми, або у вигляді окремого первинного документа.

Вибір варіанта в цьому випадку залежить від кількості показників, яким немає місця, а ця кількість, у свою чергу, залежить не лише від вимог законодавства, а й від того, яка увага приділяється на підприємстві управлінському обліку, оскільки інформаційні потреби керівників підприємства можуть бути набагато ширшими за вимоги законодавства. Однак, форми первинного обліку, розроблені підприємством самостійно, обов'язково мають бути зазначені в Наказі про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику на ТОВ «Фулл Сервіс».

Регістри бухгалтерського обліку, зокрема щодо відображення основних засобів, затверджені Методичними рекомендаціями по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку від 29.12.2000 № 356 [57]. Згідно зазначених

Методичних рекомендацій проголошено, що аналітичні дані в облікових регістрах повинні узгоджуватися з даними синтетичного обліку на останнє число звітного місяця. Облік основних засобів підприємства відображається в Розділі I Журналу 4 за кредитом рахунку 10 «Основні засоби».

2.2. Синтетичний і аналітичний облік основних засобів підприємства

Методологія обліку основних засобів вимагає їх правильної оцінки. Оцінка як економічна категорія завжди була складним та багатограним поняттям та об'єктом досліджень вчених на протязі століть.

У сучасному бухгалтерському обліку оцінка, за словами Л. Г. Ловінської, це «складова методу бухгалтерського обліку, яка забезпечує вимірювання вартості об'єктів бухгалтерського обліку, визначення критеріїв визнання активів, капіталу, зобов'язань, доходів і витрат, формування якісних характеристик облікової інформації, інформаційне обґрунтування оцінки ефективності менеджменту, фінансового стану та фінансового результату діяльності суб'єктів господарювання» [32].

Оцінка основних засобів повинна відповідати вимогам бухгалтерського обліку. Оцінка є одним з трьох елементів визнання об'єктів в обліку після їх визначення та класифікації. Фактично, її види обумовлені різними цілями, що стоять перед користувачами інформації.

Основні засоби як об'єкт обліку, можливо визнати тільки, якщо існує імовірність одержати в майбутньому економічні вигоди, пов'язані з їх використанням, а також їх оцінка може бути вірогідно визначена.

Базою для ведення обліку основних засобів виступають нормативно-правові акти: в Україні – Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку; в ЕС – Міжнародні стандарти фінансової звітності (табл.2.2).

Таблиця 2.2

**Порівняння методів оцінки основних засобів у відповідності до НП(С)БО
7 та МСБО 16 «Основні засоби»**

Вартісний показник у балансі		Види оцінок	
НП(С)БО 7	МСБО 16	НП(С)БО 7	МСБО 16
1). В період надходження основних засобів			
Первісна вартість	Валова балансова вартість	Історична (фактична) собівартість	Собівартість
		Справедлива вартість	Справедлива вартість
2). В період використання основних засобів (після їх визнання)			
2.а) Амортизація			
Накопичена амортизація	Накопичена амортизація	Методи амортизації, викладені у п. 26 стандарту	Методи амортизації, викладені у п. 62 стандарту
2.б). Переоцінка			
Балансова вартість (первісна вартість мінус накопичена амортизація)	Чиста балансова вартість (валова балансова вартість мінус накопичена амортизація)	Модель собівартості	Модель собівартості
3). По закінченні періоду експлуатації основних засобів на підприємстві			
Сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) у Балансі на кінець року та у Звіті про фінансові результати	Сума у складі капіталу у Балансі на кінець року та у Звіті про прибутки та збитки	Прибуток або збиток	Прибуток або збиток

Джерело: [42; 58]

МСБО 16 «Основні засоби» чітко визначено, що оцінювати основні засоби підприємству необхідно: під час їх визнання; після визнання; якщо відбувається припинення визнання. МСБО 16 «Основні засоби» регламентовано, що основні засоби можуть бути оцінені за вартістю, визначеною суб'єктом господарювання, тобто за теперішньою вартістю грошових потоків, які, за очікуванням підприємства, можуть виникнути упродовж їх використання і від їхнього вибуття після закінчення строку корисної експлуатації, або які, за його очікуванням підприємства, виникнуть при

погашенні зобов'язання [42].

Для того, щоб оцінити об'єкт основних засобів, треба його визначити (див. рис. 2.3). Після визначення, основні засоби підлягають оцінці згідно з вимогами стандартів обліку, але її види та методи залежать від цілей обліку.

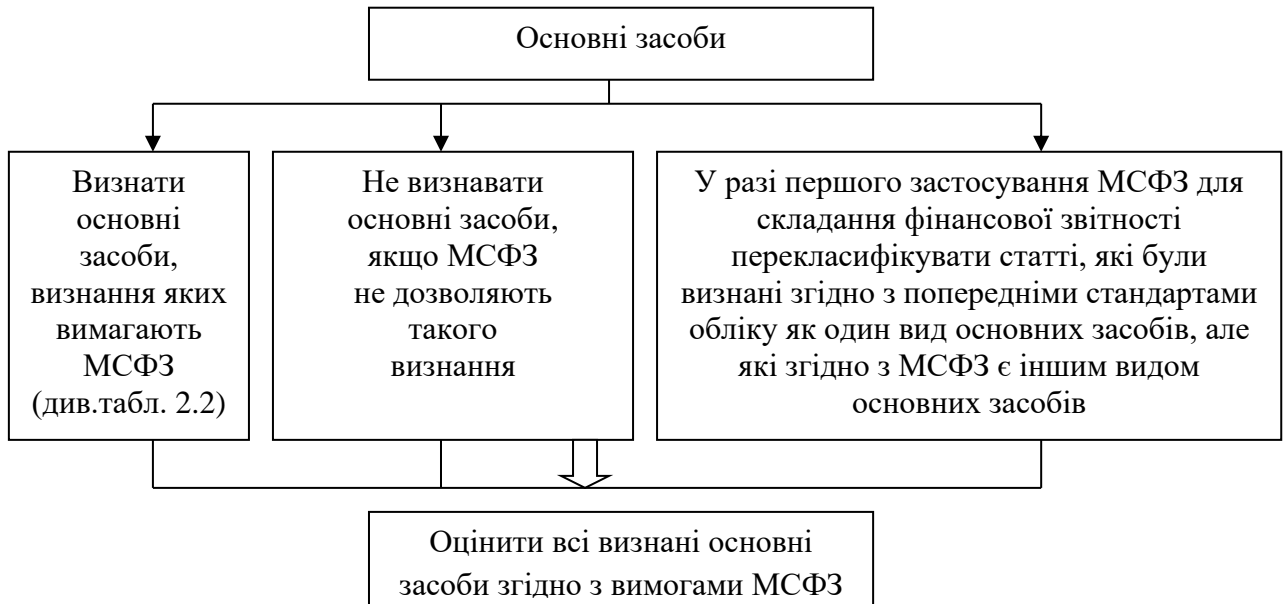

Рис. 2.3. Дії бухгалтера щодо оцінки основних засобів згідно з МСФЗ

Джерело : [42]

Правильність оцінки основних засобів відіграє важливу роль, оскільки таку інформацію розкривають у фінансовій звітності (Балансі, Примітках до річної фінансової звітності) та використовують у процесі прийняття ефективних управлінських рішень. Крім того, вона впливає на величину капіталу, яку має суб'єкт господарювання та є визначальним чинником під час розрахунку коефіцієнтів, що характеризують його фінансовий стан [32].

У НП(С)БО 7 «Основні засоби» регламентовано, що вартість існує як сума очікуваного відшкодування – найбільша з двох оцінок: чиста вартість реалізації або теперішня вартість майбутніх чистих грошових надходжень від використання основних засобів, включаючи їх ліквідаційну вартість [58].

Але, в даний період не існує порядку застосування цієї оцінки. Зрозуміло, що оцінка основних засобів за сумою очікуваного відшкодування

або теперішньою вартістю дає точну інформацію про майновий стан підприємства, але для цього потрібно встановити:

- відповідне коло факторів та вимірів рівнів дисконтування;
- наявність спеціального комп'ютерного забезпечення у суб'єкта господарювання;
- закріплення на нормативному рівні вимог щодо обґрунтування застосування справедливої оцінки;
- утримання у штаті підприємства сертифікованого спеціаліста з оцінки.

Отже, оцінка виступає як процес грошового вимірювання об'єктів обліку, у тому числі основних засобів. На кожному етапі згідно з метою застосовують певні види та методи оцінки, що формує вартісні показники оцінки статей основних засобів у балансі підприємства.

Амортизація основних засобів на ТОВ «Фулл Сервіс» нараховується за прямолінійним методом. Ліквідаційна вартість об'єктів основних засобів та нематеріальних активів прийнята рівною 0.

Для цілей бухгалтерського обліку ТОВ «Фулл Сервіс» основні засоби поділяються на такі групи: земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель; будинки, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади та інвентар.

Для обліку основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» у плані рахунків передбачено рахунок 10 «Основні засоби».

Основні засоби, які мають специфічні особливості і не підпадають під жодну з вищенаведених груп, відображаються в обліку на рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи». До них відносяться бібліотечні фонди, малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (нетитульні) споруди, природні ресурси, інвентарна тара, предмети прокату, інші необоротні матеріальні активи.

На рис. 2.4 наведено зміст записів за дебетом і кредитом рахунка 10 «Основні засоби» ТОВ «Фулл Сервіс».

Дебет	Рахунок 10 «Основні засоби»	Кредит
• надходження основних засобів (за первісною вартістю) • витрати, пов'язані з поліпшенням основних засобів • сума дооцінки		• вибуття основних засобів • сума уцінки

Рис. 2.4. Зміст господарських операцій, що відображається за рахунком 10 «Основні засоби»

Для накопичення інформації про амортизовану вартість основних засобів, що підлягають амортизації, передбачено у Плані рахунків рахунок 13 «Знос необоротних активів». Придбання об'єктів основних засобів за плату ТОВ «Фулл Сервіс», а також їхнє будівництво являють собою капітальні інвестиції підприємства, для обліку яких призначений рахунок 15 «Капітальні інвестиції». Рахунки цього класу активні (крім рахунку 13), балансові. Формування первісної вартості основних засобів за шляхами надходження подано в табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Порядок формування первісної вартості основних засобів

Шляхи надходження	Формування первісної вартості основних засобів
Одержання безоплатно	Відповідає справедливій вартості основних засобів враховуючи витрати, передбачені п. 8 НП(С)БО 7
Придбання	Складається з: сум, що сплачуються постачальнику, за вирахуванням непрямих податків; сум ввізного мита; транспортно-заготівельних витрат; інших витрат, пов'язаних із купівлею основних засобів і доведенням їх до стану, в якому вони придатні для застосування у відповідних цілях.
Переведення з оборотних активів	Відповідає собівартості, що формується відповідно до НП(С)БО 9 та НП(С)БО 16
Внесення до статутного капіталу	Відповідає погодженій із засновниками (учасниками) справедливій вартості основних засобів з урахуванням витрат, передбачених п. 8 НП(С)БО 7
Отримання в результаті обміну на подібні основні засоби	Дорівнює залишковій вартості переданого об'єкта основних засобів. Якщо залишкова вартість переданого об'єкта більше ніж його справедлива вартість, то первісною вартістю об'єкта основних засобів одержаного в обмін на подібний об'єкт, є справедлива вартість переданого об'єкта з включенням різниці до витрат звітного періоду

В результаті обміну на неподібні основні засоби	Відповідає справедливій вартості переданого немонетарного активу, що збільшена (зменшена) на суму грошових коштів чи їх еквівалентів, що була передана іншому підприємству під час обміну

Джерело: [58]

Первісну оцінку об'єктів основних засобів на підприємстві здійснюють по собівартості придбання.

Основні засоби відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності за справедливою вартістю.

Розглянемо приклад, пов'язаний з надходженням основних засобів у ТОВ «Фулл Сервіс» відповідно наданих документів. Підприємство, що досліджується, у лютому 2020 року придбало для експлуатації комп'ютер за первісною вартістю 25600,00 грн. (накладна № 006589-В від 25.02.2020 р.) (Додаток С). Оплату проведено повністю (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Кореспонденція рахунків з обліку надходження основних засобів
до ТОВ «Фулл Сервіс» за лютий 2020 року**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	Придбано у постачальника комп'ютер (накладна на одержання № 006589-В)	152	631	25600,00
2	Відображено податковий кредит з ПДВ (податкова накладна електронна форма)	641	631	5120,00
3	Сплачено постачальнику за придбаний комп'ютер (платіжне доручення)	631	311	30720,00
4	Введено комп'ютер в експлуатацію (акт введення в експлуатацію)	1042	152	25600,00

У бухгалтерському обліку підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо його залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт. Сума дооцінки основних засобів включається до складу додаткового капіталу, а сума уцінки – до складу витрат, крім випадків, коли дооцінюються раніше уцінені об'єкти і навпаки.

Аналітичний облік основних засобів на ТОВ «Фулл Сервіс» ведеться за

інвентарними об'єктами. Якщо один об'єкт основних засобів складається з окремих частин, які мають різний строк корисної експлуатації, то в бухгалтерському обліку кожна з цих частин може визнаватись як окремий об'єкт основних засобів. Кожному інвентарному об'єкту присвоюється інвентарний номер, який наноситься на об'єкт і вказується в первинних документах та регістрах з обліку основних засобів. Аналітичний облік ведеться також за видами основних засобів, місцями їх використання, матеріально-відповідальними особами.

Інші господарські операції з основними засобами наведено у табл.2.5.

Таблиця 2.5

**Основна типова кореспонденція рахунків з обліку інших операцій
з основними засобами**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1.1	Здійснено передоплату за основні засоби (ОЗ)	371	311
1.2	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	644
1.3	Надійшли основні засоби від постачальника	152	631
1.4	Відображено розрахунки за податковим кредитом з ПДВ	644	631
1.5	Відображено взаємозалік розрахунків з постачальником	631	371
1.6	Введено об'єкти основних засобів в експлуатацію	10	152
2	Одержано безкоштовно основні засоби	10	424
3	При створенні підприємства основні засоби внесено до статутного капіталу	10	40
4	Відображено погашення заборгованості засновниками за внесками до статутного капіталу	10	46
Продаж об'єктів основних засобів юридичною особою на загальній системі оподаткування			
5.1	Включення основних засобів, що реалізується, до групи вибуття на суму зносу (амортизації)	131	10
5.2	Списання на витрати суми перевищення залишкової вартості ОЗ над його справедливою вартістю	949	10
5.3	Включення залишкової вартості основних засобів, що реалізується до групи вибуття	286	10
5.4	Відображено продаж основних засобів покупцям	361	712
5.5	Відображено податкові зобов'язання з продажу основних засобів	742	641
5.6	Списання справедливої вартості основних засобів, утримуваних для продажу	943	286
6.1	Отримано попередню оплату за основні засоби	311	681
6.2	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ	643	641
6.3	Передано основні засоби вітчизняним покупцям	361	712

6.4	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	712	643
6.5	Відображено взаємозалік розрахунків	681	361

Продовження табл. 2.5

1	2	3	4
7.1	Збільшено первісну вартість ОЗ на суму дооцінки балансової вартості	10	411
7.2	Дооцінка зносу (амортизації) ОЗ	10	131
7.3	Списання дооцінки ОЗ	411	441
7.4	Уцінка первісна основних засобів, уцінка зносу основних засобів	131	10
7.	За умови першої уцінки, уцінка залишкової вартості основних засобів	975	10

Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів від 30.09.2003 № 561 зазначають, що для проведення (відображення) переоцінки чи зменшення корисності, може прийматися показник, який дорівнює 1% чистого прибутку (збитку) суб'єкта господарювання або дорівнюватиме 10% відхиленню залишкової вартості основних засобів від величини їх справедливої вартості [56]. Отже, такі обставити можуть призводити до необхідності проведення переоцінки основних засобів.

Відповідно міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» цю межу зазначають як таку, що справедлива вартість має «суттєву різницю» порівняно з балансовою вартістю [42].

Аналогічну норму щодо переоцінки основних засобів містить п. 16 НП(С)БО 7 «Основні засоби» [58], проте на нашу думку, для узгодження нормативно-правової бази, дотримання принципу наступності варто включити до цього положення стандарту зазначені в Методичних рекомендаціях від 30.09.2003 № 561 межі, які визначатимуть можливість проведення переоцінки основних засобів.

Таким чином, організація обліку наявності, руху та використання основних засобів підприємства має першочергове значення для забезпечення оперативною інформацією всіх зацікавлених користувачів. У зв'язку з цим, потребує подальшого удосконалення організація системи обліку та контролю використання основних засобів, яка повинна ґрунтуватися на таких принципах:

- встановлення чітких показників ефективності використання основних засобів, а саме: цільової величини прибутку;
- забезпечення максимального використання всіх наявних основних засобів у виробничій діяльності;
- забезпечення мінімізації втрат вартості основних засобів в процесі їх використання для господарських потреб;
- здійснення контролю за використанням основних засобів на кожному запланованому етапі управління.

Застосування цих принципів дасть змогу генерувати і підтримувати необхідну платоспроможність та забезпечувати плановану ліквідність будь-якого суб'єкта господарювання. У ТОВ «Фулл Сервіс» облік основних засобів ведеться за встановленою методологією з використанням автоматизованої бухгалтерської програми, при цьому бухгалтер складає електронні журнали – ордери та відомості за різними ділянками обліку основних засобів.

Отже, середовище ринкової економіки вимагає від підприємства наявності конкурентних переваг, основою формування яких є ефективне використання основних засобів. За цих умов зростає необхідність удосконалення обліку, аналізу та аудиту основних засобів в системі управління підприємства.

2.3. Відображення інформації про основні засоби у фінансовій і податковій звітності

Фінансова звітність ТОВ «Фулл Сервіс» є основним джерелом інформації при проведенні аналізу виробничої діяльності підприємства. У фінансових звітах відображуються дані як фінансовий стан Товариства, так і результати його економічної діяльності.

Валюта Балансу (Звіту про фінансовий стан) неперервно змінюється в результаті операційної, фінансової та інвестиційної діяльності та відображує в кінцевому підсумку загальний обсяг фінансових ресурсів і майна, що

перебувають у розпорядженні підприємства. Усі категорії активів підприємства знаходять відображення у відповідних статтях активу Балансу, в яких ці активи подаються в порядку зростання їх ліквідності.

При дослідженні особливостей відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємства, для одержання цілісного уявлення щодо їх ролі у господарській діяльності, доцільно розглянути їх в системі необоротних активів підприємства за даними I розділу активу Балансу «Необоротні активи» (рис. 2.3).

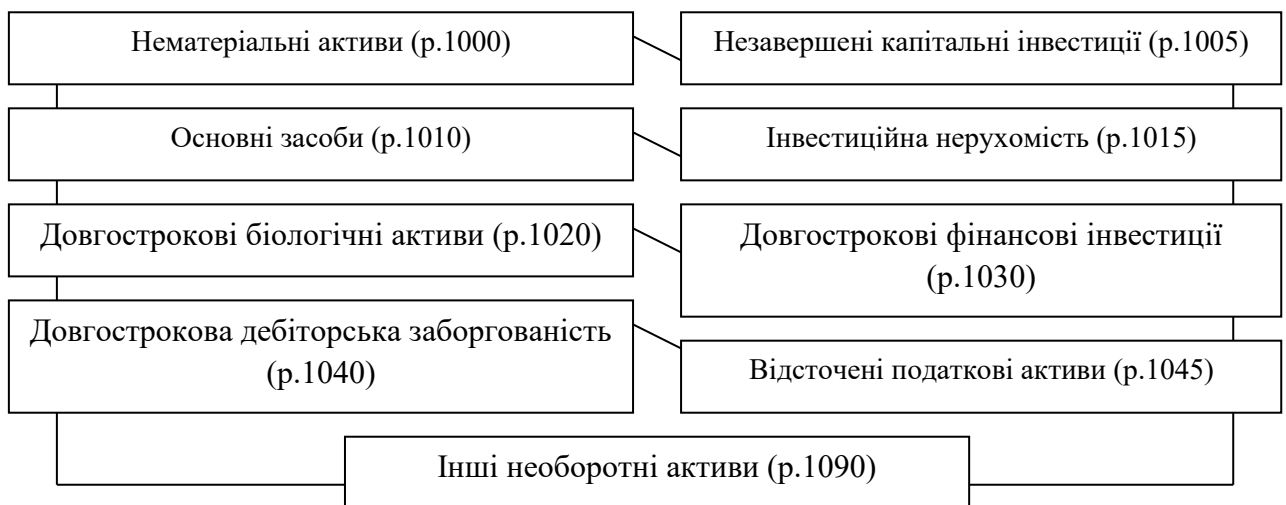

Рис. 2.3. Основні засоби в системі необоротних активів підприємства відповідно I розділу активу Балансу «Необоротні активи»

Актив Балансу (Звіту про фінансовий стан) складається з трьох розділів: необоротні активи, оборотні активи та необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття. До розділу I "Необоротні активи" входять статті "Нематеріальні активи" та "Основні засоби", в яких окремо наводяться первісна або переоцінена їх вартість, накопичена амортизація та залишкова вартість. До підсумку Балансу (Звіту про фінансовий стан) включається залишкова вартість об'єктів основних засобів і нематеріальних активів, яку визначають як різницю між первісною вартістю та сумою зносу на дату формування Балансу.

У рядку 1200 Балансу «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття» наводяться дані щодо вартості необоротних активів та груп

вибуття, утримуваних для продажу (в тому числі основних засобів), що визначається відповідно до НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність». Інформацію про ці активи, зокрема основні засоби, не включають до I розділу активу Балансу, а класифікують як оборотні активи, шляхом включення їх до складу товарів та відображення на синтетичному субрахунку 286 «Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу» та включають до розділу III активу Балансу.

З одного боку, віднесення основних засобів до складу оборотних в разі прийняття рішення про їх продаж є обґрунтованим, оскільки такі необоротні активи змінюють свою економічну сутність та по факту перетворюються на товар. Однак, основні засоби мають бути реалізованими протягом 12 місяців. Саме тут і виникає проблема. Наприклад, рішення про продаж об'єкта основних засобів прийнято та їх реалізація відбулася протягом звітного періоду. В такому випадку, ми вважаємо, взагалі немає потреби відображати в обліку необоротні активи і групи вибуття.

В іншому випадку, якщо протягом 12-ти місяців покупець на об'єкт основних засобів не знайшовся або з інших причин продаж не здійснився, ми будемо мати активи, що відносяться до складу оборотних активів і будуть відображатися у складі товарних запасів. У такому випадку підприємство має можливість продовжувати використовувати об'єкти основних засобів за призначенням, не нараховуючи на нього амортизацію. Проте, фактично такі об'єкти основних засобів не змінить своєї економічної сутності. Виникає питання про доцільність переведення основних засобів до складу іншої класифікаційної групи.

В кінці кожного звітного періоду всі дані про основні засоби на ТОВ «Фулл Сервіс» фіксується у формах фінансової звітності підприємства. Так, у Балансі Звіті про фінансовий стан) (форма № 1) (Додатки Д, К) залишки по основних засобах відображаються у рядках 1010-1012. Крім того, в кінці кожного року підприємство ТОВ «Фулл Сервіс» складає Примітки до річної

фінансової звітності (форма № 5), в яких у розділ II відображає суму вартості основних засобів окремо за кожною групою станом на кінець звітного року.

Основні засоби виступають невід'ємною частиною майна майже кожного суб'єкта господарювання. Вартість таких об'єктів зазвичай досить значна, але включити її до складу витрат, які враховуються при обчисленні об'єкта оподаткування, підприємство має право лише у частині нарахованої амортизації, отже спостерігається поступове перенесення вартості об'єкта основних засобів, що амортизується, на витрати суб'єкта господарювання.

Згідно ПКУ залежно від групи, до якої віднесено той чи інший об'єкт основних засобів, встановлено мінімально допустимі строки їх амортизації (від 2 до 20 років) [52]. Таких груп – 16 в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Групи об'єктів основних засобів та інших необоротних активів згідно ПКУ та мінімально допустимі терміни їх корисного використання

Групи	Мінімальні строки (рокі)
1	2
Група 1 – земельні ділянки	–
Група 2 – капітальні витрати для поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
Група 3 – будівлі	20
Передавальні пристрої	10
Споруди	15
Група 4 – машини та обладнання	5
З них: ЕОМ, інші машини для автоматичного оброблення інформації тощо, мікрофони, рації, вартість яких більше 20000 гривень	2
Група 5 – транспортні засоби	5
Група 6 – інструменти, прилади, інвентар, меблі	4
Група 7 - тварини	6
Група 8 – багаторічні насадження	10
Група 9 – інші основні засоби	12
Група 10 – бібліотечні фонди, збереження Національного архівного фонду України	–
Група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	–
Група 12 – тимчасові (нетитульні споруди)	5
Група 13 – природні ресурси	–
Група 14 – інвентарна тара	6
Група 15 – предмети прокату	5
Група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Джерело: [52]

Закон України від 16.01.2020 р. № 466-IX регламентував зміни до Податкового кодексу України щодо збільшення вартісного показника віднесення необоротних активів до складу основних засобів [54].

Враховуючи зміни до статті 14 ПКУ вартісна межа для включення необоротних активів до складу основних засобів за умови, що очікуваний строк корисної експлуатації таких активів з дати введення їх в господарський обіг для експлуатації у виробничих цілях, становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший ніж рік) становить 20000 грн. (раніше вартість мала дорівнювати 6000 грн.).

Зауважимо, що така вартісна межа застосовується до основних засобів, що вводяться в експлуатацію суб'єктами господарювання після 22 травня 2020 р. В той же час, основні засоби, які були введені підприємством в експлуатацію до 23 травня 2020 р. продовжують амортизуватись у податковому обліку навіть у тому випадку, якщо залишкова балансова вартість не перевищувала 20000 грн.

Потрібно відмітити, що чинна редакція Податкового кодексу України містить нормативне положення згідно з яким, для цілей визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток, первісна (переоцінена) вартість основних засобів не може бути збільшена на суму витрат підприємства, пов'язаних з ремонтом або поліпшенням основних засобів [52].

Також таку первісну (переоцінену) вартість основних засобів для аналогічних цілей не можна збільшувати на суму індексації. Зазначені зміни Податкового кодексу були враховані в останній редакції Методичних рекомендацій з обліку основних засобів № 561 від 30.09.2003 р.

Фінансовий результат до оподаткування збільшується: на суму витрат на реконструкцію, модернізацію або ремонт основних засобів віднесених до витрат згідно національних чи міжнародних облікових стандартів; на суму залишкової вартості об'єкту виробничих чи невиробничих основних засобів у разі продажу або ліквідації такого об'єкта; на суму уцінки втрат від зменшення

корисності основних засобів, що включені до витрат звітного періоду; на суму нарахованої амортизації основних засобів відповідно до НП(С)БО та МСФЗ.

Фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму залишкової вартості об'єкта основних засобів з урахуванням положень ПКУ, у разі ліквідації або продажу такого об'єкта; на суму дооцінки основних засобів у межах попередньо віднесених до витрат уцінки відповідно до НП(С)БО та МСФЗ; на суму вигід від відновлення корисності основних засобів; на суму первісної вартості придбання або виготовлення невиробничих основних засобів; на суму розрахованої амортизації основних засобів відповідно до п. 138.3 ПКУ [52].

Основні засоби відіграють важливу роль у процесі виробництва, оскільки вони багаторазово використовуються на підприємстві в якості засобів праці, та їх вартість частинами поступово переноситься на вартість продукції. У зв'язку з цим, аналіз ефективності використання, раціональне ведення обліку, враховуючи специфіку діяльності підприємства, є важливим та необхідним, особливо в умовах після кризового розвитку економіки країни.

Висновки до розділу 2

1. Для ефективного використання основних засобів, забезпечення контролю за проведенням витрат на їх придбання, створення власними силами, правильності нарахування амортизації тощо, необхідно мати достовірну інформацію про ці об'єкти бухгалтерського обліку. Таку інформацію отримують за допомогою первинних документів використовуваних для відображення господарських операцій в обліковій системі підприємства, що регулюється Наказом про організацію обліку та облікову політику на ТОВ «Фулл Сервіс», в якому потрібно усунути недоліки щодо відсутності робочого плану рахунків, удосконалення графіку документообороту, уточнення вартісної межі віднесення об'єктів обліку до складу основних засобів тощо. Тому керівництву ТОВ «Фулл Сервіс» нами

запропоновано здійснити ряд заходів щодо удосконалення облікової політики та підвищення кваліфікації облікових працівників.

2. Успішне ведення бухгалтерського обліку на підприємстві великого мірою залежить від вдало вибраної форми обліку та належної організації роботи бухгалтерії. Ефективне використання всіх видів ресурсів ТОВ «Фулл Сервіс», запобігання їх втратам та попередження невиробничих витрат безпосередньо пов'язано з проблемою підвищення рівня синтетичного та аналітичного обліку основних засобів. Для цілей бухгалтерського обліку основні засоби поділяють на групи: земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель; будинки, споруди та передавальні пристрої, машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади та інвентар.

3. Як показало вивчення стану системи організації бухгалтерського обліку та звітності ТОВ «Фулл Сервіс», вона побудована на принципах безперервності, послідовності, повноти висвітлення, нарахування, автономності, історичної собівартості та єдиного грошового вимірника. За допомогою фінансової звітності можна отримати комплексну оцінку діяльності суб'єкта господарювання, визначити його економічний потенціал, зокрема величину основних засобів на звітний період та оцінити перспективи розвитку. Основні засоби підприємства у фінансовій звітності відображаються у Балансі (Звіті про фінансовий стан) та Примітках до річної фінансової звітності. Вплив основних засобів, а саме: витрати на ремонт, модернізацію, добудову, нарахування амортизації тощо на формування об'єкта оподаткування визначається у III розділі ПКУ для формування бази оподаткування податком на прибуток.

РОЗДІЛ 3

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

3.1. Методика аналізу основних засобів підприємства

Комплексне оцінювання ефективності використання основних засобів на підприємстві є складним процесом, який потребує виявлення важливих показників такої оцінки та розроблення відповідних моделей розрахунку їх кількісних значень, що відображають їх зміст.

Методика такого аналізу дозволяє всебічно оцінити та дослідити роль залучення основних засобів у виробництво, тому доцільно проводити його за трьома напрямками: аналіз забезпеченості, аналіз наявності і руху та аналіз ефективності використання необоротних активів (рис. 3.1).

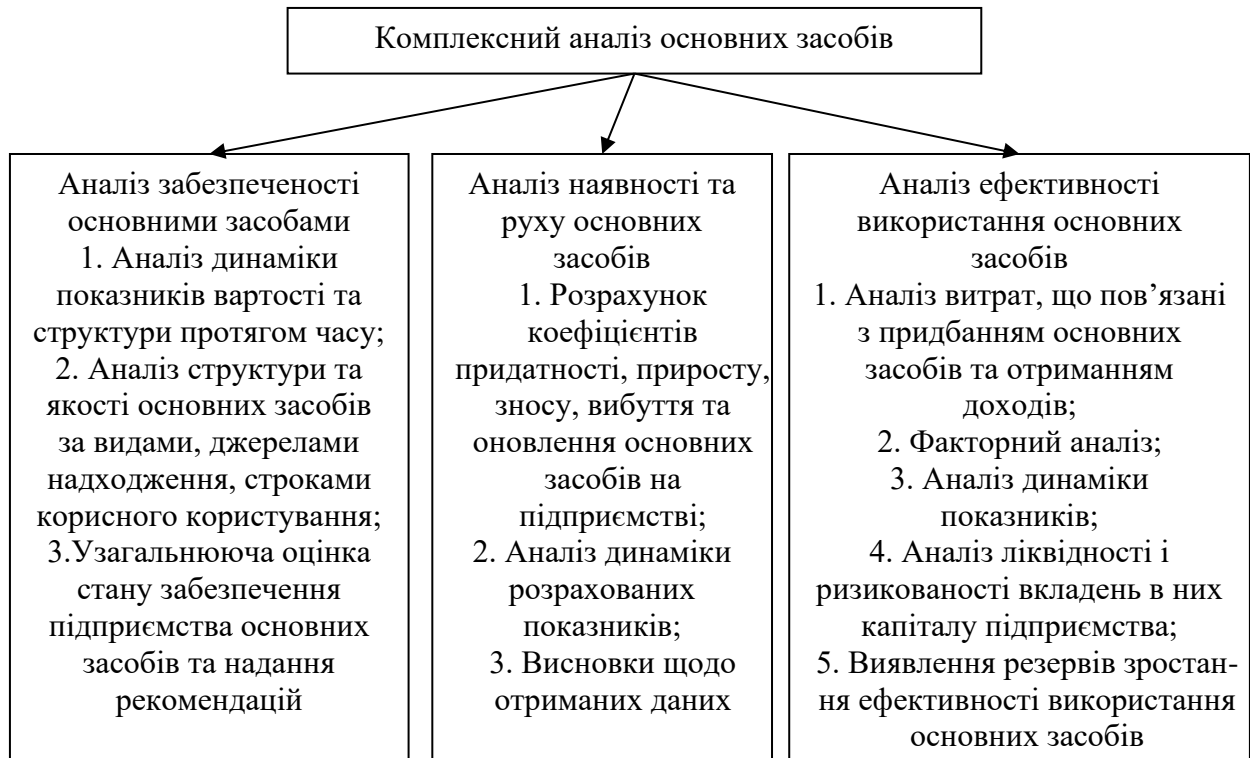

Рис. 3.1. Схема комплексного аналізу основних засобів підприємства

Для аналізу використання основних засобів розробляють систему економічних показників, що характеризують статику (стан) і динаміку (рух) активів. Особливе значення для аналізу мають показники ефективності використання основних засобів, що відображають рівень їх впливу на фінансовий стан і фінансові результати діяльності суб'єкта господарювання [19]. Детальніше показники, що використовуються при аналізі використання основних засобів будуть описані нами нижче.

Враховуючи вищесказане, вважаємо основними етапами аналізу основних засобів наступні:

- частку основних засобів у майні підприємства;
- обсяг та динаміку основних засобів;

- структуру основних засобів, наявних на підприємстві;
- ефективність основних засобів;
- вплив факторів на ефективність використання основних засобів;
- резерви збільшення обсягів виробництва за рахунок використання основних засобів.

Розглянемо показники, що визначають результати і витрати в процесі оцінки ефективності використання основних засобів підприємства. До таких показників належать:

- 1) загальна сума основних засобів (основного капіталу) підприємства;
- 2) сума чистих основних засобів (загальна сума власного основного капіталу) підприємства;
- 3) сума операційних основних засобів (сума операційного основного капіталу) підприємства.

До основних результатів господарської діяльності підприємства, що забезпечується функціонуванням його основних засобів, віднесено: суму доходу від реалізації продукції і робіт; суму чистого прибутку від діяльності; суму операційного прибутку. Загальна система показників результату та витрат ресурсів, що пропонується до використання при оцінці ефективності використання основних засобів підприємства наведена в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Показники, що застосовуються при оцінці ефективності управління основними засобами підприємства

Показники оцінки результатів	Показники оцінки витрат ресурсів
I. Для оцінки ефективності формування основних засобів	
1. Загальна сума сформованих основних засобів (загальна сума основного капіталу)	1. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням основного капіталу з різних джерел
2. Сума сформованих чистих основних засобів (сума власного основного капіталу)	2. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням власного основного капіталу з різних джерел
3. Сума сформованих операційних основних засобів (сума операційного основного капіталу)	3. Загальна сума витрат, пов'язаних із залученням операційного основного капіталу з різних джерел
II. Для оцінки ефективності використання сформованих основних засобів	

1. Сума доходу від реалізації робіт, товарів і послуг (обсяг товарообороту)	1. Загальна сума сформованих необоротних активів (загальна сума основного капіталу)
2. Сума чистого прибутку від здійснення господарської діяльності	2. Сума формованих чистих основних засобів (сума власного основного капіталу)
3. Сума операційного прибутку (прибутку від здійснення операційної діяльності)	3. Сума сформованих операційних основних засобів (сума операційного основного капіталу)

Джерело : [19]

Підвищення ефективності використання основних засобів, що належать суб'єктам підприємницької діяльності, є одним з важливих питань у ринкових умовах господарювання. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність його продукції на ринку.

Безпосередня побудова системи показників оцінки ефективності використання основних засобів підприємства має базуватися на відповідних методологічних підходах. Оскільки без якісної підготовки та формування програми проведення аналізу ефективності використання основних засобів неможливим є ефективне його проведення, то спробуємо ознайомитися з основними його етапами.

На першому етапі аналізу досліджується динаміка основних засобів в системі необоротних активів ТОВ «Фулл Сервіс» за останні три роки з 2018 р. по 2020 р. на основі даних фінансової звітності (Додатки Д, К) в (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка основних засобів в системі необоротних активів

ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр.

Показники (код рядка балансу)	Станом на 31.12.			Відхилення 2020 р (+,-) від			
	2018 року	2019 року	2020 року	2018 р.		2019 р.	
				Сума	%	Сума	%
Нематеріальні активи (1000)	7152	7995	7286	134	1,87	-709	-8,87
Основні засоби (1010)	102354	106350	152114	49760	48,62	45764	43,03
Інші фінансові інвестиції (1035)	-	312	312	312	-	-	-
Відстрочені податкові активи (1045)	1152	5701	5512	4360	378,5	-189	-3,32

Разом необоротні активи	110658	120358	165224	54566	49,31	44866	37,28

Як видно з табл. 3.2, впродовж аналізованого періоду простежується чітка тенденція до зростання вартості необоротних активів ТОВ «Фулл Сервіс». Загальна вартість необоротних активів підприємства у 2020 р., у порівнянні з 2018 р., збільшилась на 54566 тис. грн., що у відсотковому вираженні становить 49,31 %. Порівняно з 2019 р., даний показник збільшився на 44866 тис. грн., або на 37,28 %. Аналізуючи динаміку основних засобів підприємства, варто відзначити, що вони змінювалися з такою ж тенденцією як і необоротні активи, так, порівняно з 2020 р., у 2018 р. збільшилась вартість основних засобів – на 49760 тис. грн. (48,62 %), а порівняно з 2019 р. аналогічний показник також збільшився на 44866 тис. грн. (37,28 %).

Питому вагу основних засобів в динаміці проаналізуємо в структурі необоротних активів ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр. (табл. 3.3).

За результатами табл. 3.3 спостерігаємо, що протягом досліджуваного періоду найбільшу частку у структурі необоротних активів підприємства займали саме основні засоби – протягом 2018 та 2020 років понад 92 %, що зумовлено основним видом економічної діяльності досліджуваного підприємства, яке працює у сфері будівництва і використовує в процесі виробничої діяльності значний обсяг основних засобів.

Таблиця 3.3

**Питома вага основних засобів в структурі необоротних активів
ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр.**

Найменування	Станом на 31.12.			Питома вага, %		
	2018 року	2019 року	2020 року	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Нематеріальні активи (1000)	7152	7995	7286	6,46	6,64	4,41
Основні засоби (1010)	102354	106350	152114	92,50	88,36	92,07
Інші фінансові інвестиції (1035)	-	312	312	-	0,26	0,18

Відстрочені податкові активи (1045)	1152	5701	5512	1,04	4,74	3,34
Разом необоротні активи	11065 8	120358	165224	100	100	100

Нематеріальні активи ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр. змінювалися нерівномірно, а питома вага в складі необоротних активів була незначною і наприкінці 2020 р. було трохи більше 4%. Отже, основна роль у структурі необоротних активів належить основним засобам і тому ефективність їх використання має найбільше значення для формування результатів виробничої діяльності підприємства. Розглянемо динаміку основних засобів за 2018-2020 роки (табл. 3.4).

Таблиця 3.4

Динаміка вартості основних засобів ТОВ "Фулл Сервіс" за 2018-2020 рр.

№ з/п	Групи основних засобів	Роки (тис. грн.)			Темп приросту, %	
		2018	2019	2020	2020/ 2018	2020/ 2019
1.	Будинки, споруди та передавальні пристрої	55556	57684	79044	42,28	37,03
2.	Машини та обладнання	41507	41634	63643	53,33	52,86
3.	Транспортні засоби	3328	2616	3924	17,91	50,00
4.	Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	1191	1632	2298	92,95	40,81
5.	Інші основні засоби	772	2784	3205	315,15	15,12
6.	Разом	102354	106350	152114	48,62	43,03

За даними табл. 3.4 спостерігаємо, що темп приросту будинків, споруд і передавальних пристроїв на досліджуваному підприємстві у 2020 р. порівняно з 2018 р. зріс на 42,28%, а цей же показник порівняно з 2019 р. зріс на 37,03 %. Машини та обладнання за темпом приросту у 2020 р. порівняно з 2018 та 2019 роками зросли на 53,33 % та 52,86 % відповідно. В структурі основних засобів за абсолютною вартістю найбільш вагомими групами основних засобів виявились будинки, споруди і передавальні пристрої, а також машини та

обладнання. Проте, за темпами зростання у 2020 р. порівняно з попереднім роком найбільш вагомими виявилися група машини та обладнання 52,86% і група транспортних засобів 50%.

Підсумовуючи результати аналізу складу, структури та динаміки основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр., можна дійти до висновку, що майже всі складові основних засобів поступово зростали впродовж аналізованого періоду, при цьому темпи зростання у загальній структурі змінювалися нерівномірно.

Дослідимо показники фондівдачі та фондомісткості основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс». Фондовіддача - загальний показник ефективності використання основних засобів підприємства, що характеризує обсяг виробництва продукції на 1 гривню основних засобів та розраховується як відношення обсягу продукції у грошовому виразі, виробленої підприємством, до середньорічної вартості основних виробничих засобів.

Фондомісткість - показник, що обернений до фондівдачі: він показує, скільки в середньому (за вартістю) використовується на підприємстві основних виробничих засоби для випуску продукції вартістю в 1 гривню. Цей показник прямопропорційно залежить від продуктивності праці і обернено пропорційно залежить від її фондоозброєності.

Для аналізу ефективності використання основних засобів використовують дані форми № 1 «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) (Додатки Д, К) та форми № 2 «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід) (Додатки Ж, Л) в (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Ефективність використання основних засобів

ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр.

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	Відхилення 2020 р (+,-) від			
				2018 року		2019 року	
				Сума	%	Сума	%
1. Чистий дохід від реалізації, тис. грн. ф. №2	267005	324355	342808	75803	28,39	18453	5,69

2. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн. (Σ р.1010 : 2) ф. №1	100328	104352	129232	28904	28,81	24907	23,87
3. Фондовіддача (п.1 : п. 2)	2,66	3,11	2,62	-0,04	-1,50	-0,49	- 15,76
4. Фондомісткість (п.1 : п.3)	100378	104294	130843	30465	30,35	26549	25,46
5. Чистий прибуток	27617	31774	22339	-5277	-19,11	-9435	- 29,69
6. Рентабельність (п.5 : п.2), %	27,53	30,45	17,29	-10,24	-37,20	-13,16	- 43,22

На основі показників з табл. 3.5 маємо, що 1 грн., вкладена підприємством у основні засоби у 2020 році давала 2,62 грн. прибутку, що на 0,49 грн. (15,76 %) менше, порівняно з 2019 р. та на 0,04 грн. (1,5 %) менше, ніж у 2018 році. Дане зменшення свідчить про зниження ефективності використання основних засобів.

Вважається позитивним коли фондомісткість має тенденцію до зниження, однак таке зниження не повинно відбуватись за рахунок зменшення вартості виробничих основних засобів, а також не за рахунок зменшення вартості виробленої продукції. Оптимальним вважається зниження фондомісткості за рахунок зменшення темпів росту вартості основних засобів підприємства порівняно з темпами росту вартості виготовленої валової продукції. Проте, на ТОВ «Фулл Сервіс» спостерігається зростання фондомісткості, що може свідчити про зниження ефективності використання основних засобів.

Для створення нормальних умов функціонування основні засоби, які належать підприємству повинні бути у придатному до використання технічному стані. Тому в табл. 3.6 проаналізуємо зміни технічного стану основних засобів шляхом розрахунку коефіцієнту придатності та коефіцієнту зношеності.

Таблиця 3.6

Показники змін технічного стану основних засобів

ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр.

Показники	Вихідні дані			Відхилення (+/-) 2020 року від			
	2018	2019	2020	2018		2019	
				сума	%	сума	%
1. Первісна вартість виробничих основних засобів, тис. грн.	198652	205194	273406	74754	37,63	68212	33,24
2. Знос виробничих основних засобів, тис. грн.	96298	98844	121291	24993	25,95	22447	22,71
3. Залишкова вартість виробничих основних засобів, тис. грн.	102354	106350	152114	49760	48,62	45764	43,03
4. Коефіцієнт зносу (п. 2 п. 1)	0,48	0,48	0,44	-0,04	-8,33	-0,04	-8,33
5. Коефіцієнт придатності (п. 3 : п. 1)	0,52	0,52	0,56	0,04	7,69	0,04	7,69

За даними табл. 3.6 спостерігаємо, що коефіцієнт зносу знизився у 2020 р. порівняно з 2018 р., а також порівняно з 2019 р. на 0,04, а коефіцієнт придатності збільшився на таку ж величину внаслідок зростання у 2020 р. порівняно з попередніми періодами зносу основних засобів при зростанні їх первісної вартості за аналогічний період.

Коефіцієнти зносу та придатності використовують в аналізі для дослідження якісного стану основних засобів в цілому по підприємству, так і за окремими видами. Чим нижчою є величина коефіцієнта зносу та вищою величина коефіцієнта придатності, тим кращим є технічний стан об'єктів основних засобів. Так, на ТОВ «Фулл Сервіс» простежується саме така тенденція протягом 2020 р., що свідчить про позитивні зміни щодо технічного стану основних засобів підприємства. Таким чином, для здійснення системного оцінювання ефективності використання основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» запропонована система показників, яка враховує основні результати та витрати ресурсів, що пов'язані з цим процесом. Виявлення негативних показників та аналіз причин їх виникнення дає змогу оптимізувати ефективність використання основних засобів по підприємству в цілому.

3.2. Методика аудиту основних засобів підприємства та її

застосування

Нові умови розвитку економіки, зміна організаційних структур щодо підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання зумовлюють реорганізацію стилю та методів управління, зокрема, використання аудиту основних засобів підприємства. Саме проведення аудиторської перевірки сприяє збереженню ресурсів та зниженню витрат, формуванню надійної інформаційної системи для прийняття управлінських рішень.

Основними завданнями аудиту основних засобів є:

1. Перевірка того, що відображені у звітності основні засоби належать підприємству.
2. Перевірка відповідності оцінки та класифікації основних засобів чинним НП(С)БО.
3. Перевірка відповідності нарахування та відображення зносу основних засобів обраній обліковій політиці.
4. Перевірка достовірності відображення залишків основних засобів у звітності підприємства.
5. Оцінка організації синтетичного й аналітичного обліку основних засобів у бухгалтерії підприємства і за матеріально відповідальними особами в місцях експлуатації основних засобів.
6. Перевірка дотримання підприємством податкового законодавства щодо операцій, пов'язаних із придбанням і вибуттям основних засобів, із нарахуванням амортизації.

Аудит повинен запобігати зловживанням і попереджувати проведення операцій з основними засобами, в яких відсутня доцільність. Необхідність у проведенні аудиту основних засобів зростає з багатьох причин: по-перше, розвиток суб'єкту господарювання і ринку капіталу; по-друге, прагнення підприємств до самоврядування, по-третє, неефективна організація економічної роботи на підприємствах України. Структуризація цілей аудиту основних засобів узагальнено в табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Структуризація цілей аудиту основних засобів

Якісний аспект	Зміст аудиторських процедур
Наявність або існування	Одержання або підготовка переліку основних засобів підприємства, із вказівкою за кожним об'єктом: первісної вартості; зносу; залишкової вартості. Огляд основних засобів, з особливою увагою до основних засобів з високою вартістю й основних засобів, що надійшли в поточному році. Одержання доказів того, що перевірені основних засобів: є в наявності; використовуються за призначенням; мають задовільний стан; мають інвентарні номери
Права й обов'язки	Перевірка права володіння основних засобів шляхом вивчення: документів про право володіння; договорів фінансової оренди. Вивчення документів на право володіння іншими активами (включаючи рахунки-фактури закупівель, сертифікати архітекторів, контракти, договори про продаж з розстрочкою платежу і договору про оренду)
Повнота	Перевірка відображення всіх операцій з основними засобами в бухгалтерському обліку: повноти оприбуткування, відображення в регістрах бухгалтерського обліку, правильність відображення й оформлення операцій по надходженню, руху, вибуттю і ремонту основних засобів. Виявлення випадків наявності невикористання устаткування, незаконного надання працівникам у користування об'єктів основних засобів без стягування орендної плати. Виявлення наявності капітальних інвестицій, по яких не очікується одержання майбутніх економічних вигод. Перевірка санкціонування операцій з основними засобами
Вартісна оцінка	Обґрунтована оцінка, здійснена фахівцем з обліку: досвід оцінювача; сфера роботи; використання методів і припущень. Перевірка правильності розрахунку результатів переоцінки основних засобів. Перевірка, щодо постійного зменшення вартості основних засобів підприємства
Представлення і розкриття	Перевірка правильності і повноти розкриття інформації про основні засоби у фінансових звітах відповідно до вимог НП(С)БО або МСФЗ. Перевірка віднесення відповідних активів до об'єктів основних засобів або інших необоротних активів (за формою, вартістю, змістом тощо)

Джерело: [71]

Важливою ціллю аудиту основних засобів є об'єктивний збір і оцінка свідчень про економічні дії і події з основними засобами з метою встановлення ступеня відповідності цих тверджень прийнятим нормам податкового і бухгалтерського обліку.

Основну роль в аудиті основних засобів відіграє інвентаризація, при цьому присутність аудитора під час її проведення є обов'язковою. Для отримання впевненості в тому, що операції за рухом основних засобів, які були

проведені до інвентаризації, обліковані правильно, аудитор знімає копії останніх документів за надходженням та вибуттям цінностей. Аудитор проводить контрольні перевірки, час від часу звіряючи її дані з даними інвентаризаційних описів.

Особливості аудиту основних засобів значною мірою визначаються специфікою циклу їхнього вартісного кругообігу. Характер цього кругообігу можна прослідкувати за даними рис. 3.2.

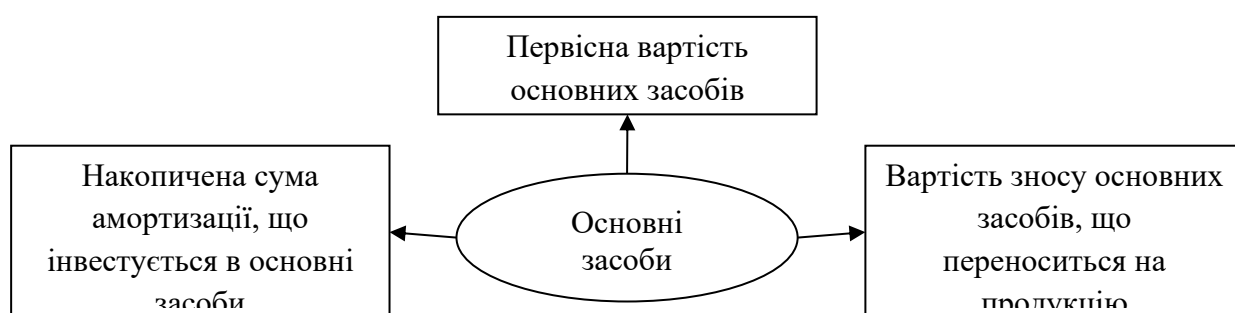

Рис. 3.2. Характер руху основних засобів в процесі кругообігу

Порядок відображення основних засобів залежить від умов їх придбання.

Перелік основних питань аудиту основних засобів наведено в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Перелік основних питань аудиту основних засобів

Досліджувані питання	Джерела інформації
Детальна перевірка даних реєстрів обліку основних засобів, їх підрахунків	Інвентарні картки обліку основних засобів, відомості, журнали, машинограми
Перевірка даних інвентаризації основних засобів і порівняння її результатів з даними аналітичного обліку	Інвентаризаційні описи та інвентарні картки обліку основних засобів
Аналіз правильності нарахування амортизації згідно з відповідними нормами та методами	Відомості, таблиці амортизаційних відрахувань, нормативні документи
Перевірка правильності віднесення нарахуваної амортизації на відповідні рахунки з обліку витрат	Відомості розподілу амортизаційних відрахувань
Перевірка обґрунтування розподілу витрат, пов'язаних з покращенням основних засобів (ремонт, реконструкція і т. п.) і відображення цього на відповідних рахунках	Проектно-кошторисна документація, приймально-здавальні акти, інші первинні документи, дані аналітичного обліку витратних рахунків

Розгляд необхідності переоцінки основних засобів та перевірка правильності її проведення	Відомості переоцінки, висновки експертів

Аудит основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» проводиться на основі інформаційних джерел - сукупності первинних документів, облікових регістрів, звітності, попередніх аудиторських висновків тощо.

У випадку недостатності наведених даних аудиторі можуть залучати додаткові джерела інформації в залежності від сфери застосування аудиторських процедур:

- інтерв'ю з персоналом чи іншими особами;
- результати аналітичних розрахунків;
- відповідна інформація від третіх осіб;
- комп'ютеризовані бази даних та веб-сайти;
- пояснення, роз'яснення та заяви від економічних суб'єктів;
- матеріали внутрішнього контролю тощо.

Зібрані аудиторські докази із інформаційних джерел повинні бути порівнянні із інформацією, яка міститься у нормативно-правових актах, планах, внутрішніх розпорядження чи інших нормативних документах.

Процес аудиту основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» можна розподілити на 4 етапи, зміст процедур на кожному з яких та відповідні МСА представлено в табл. 3.9.

Таблиця 3.9

Етапи аудиту основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс»

Етап	Процедура	МСА
1	2	3
Підготовчий	Здійснення комплексу робіт з підготовки даних для проведення контролю, визначення об'єктів (основних засобів) перевірки, арифметичну та логічну перевірку достовірності та вірогідності даних про господарську діяльність, підписання договору та планування	МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності» МСА 210 «Узагальнення умов виконання завдань аудиту» МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики»

Проміжний	Здійснення поглибленої оцінки системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю основних засобів підприємства	МСА 520 «Аналітичні процедури»

Продовження табл. 3.9

1	2	3
Основний	Проведення контрольної обробки даних та перевірки даних про основні засоби різними методами контролю з метою виявлення відповідності або не відповідності господарського факту (операціям), який вже відбувся, передбаченим нормативним документам - законам, кошторисам, нормам тощо	МСА 500 «Аудиторські докази» МСА 610 «Використання роботи внутрішніх аудиторів»
Заключний	Складання звіту про проведену аудиторську перевірку та аудиторського висновку про достовірність перевіреної звітності в частині основних засобів підприємства	МСА 700 «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності» МСА 705 «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора» МСА 706 «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора» МСА 710 «Порівняльна інформація - відповідні показники і порівняльна фінансова звітність» МСА 720 «Відповідальність аудитора щодо іншої інформації»

Джерело : [41]

Підготовчий та проміжні етапи аудиту поєднує процедура планування. Планування є одним із ґрунтовних методологічних принципів аудиту, а тому обов'язково має бути виконаним. Підготовчий етап аудиту передбачає оформлення юридичних домовленостей між суб'єктом підприємницької діяльності та аудиторською фірмою, а також попередні дослідження особливостей ТОВ «Фулл Сервіс», сфери його діяльності, організаційної структури, особливостей формування облікового підрозділу тощо.

В ринкових умовах господарювання поруч з основною ціллю аудиту - підтвердженням справжності фінансової звітності, зокрема щодо основних засобів, також повинна ставати оцінка безперервності діяльності суб'єкта господарювання, його подальший розвиток у стратегічному плані.

На проміжному етапі аудиту здійснюється поглиблене дослідження системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю основних засобів

ТОВ «Фулл Сервіс». Результати проведеного тесту внутрішнього контролю основних засобів підприємства продемонстровано у табл. 3.10.

Таблиця 3.10

Результати оцінювання системи внутрішнього контролю основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс»

№ з/п	Запитання тесту	Результат перевірки	Символьне позначення	Висновки та рішення аудитора
1	Визначається хто несе відповідальність за операцій з основними засобами та порядок санкціонування даних операцій з основними засобами?	Операції санкціонований відповідальні особи, проте окремі операції взагалі не санкціоновані	У3	Внутрішній контроль незадовільний
2	Встановлення кола осіб відповідальних за ведення обліку основних засобів?	Функції обліку операцій з основними засобами відокремлені від санкціонування даних операцій	У4	Необхідно провести суцільну інвентаризацію
3	Яким чином організована передача інформації про придбання та реалізацію основних засобів до бухгалтерії? Чи створені умови забезпечення збереження основних засобів?	Основні засоби розташовані за місцями їх використання, доступ до оформлення операцій з ними має обмеження	У1	Умови для збереження основних засобів задовільні
4	Чи проводиться інвентаризація основних засобів?	Проводиться, окремі об'єкти основних засобів раз на 2 роки, інші тільки в кінці року	У4	Необхідно провести суцільну інвентаризацію
5	Чи проводиться перевірка повноти та своєчасності відображення в обліку основних засобів?	Проводиться вибіркового контролю	У4	Ризик контролю високий. Потрібно провести суцільну інвентаризацію
Рівень ризику : У1 - низький рівень, У2 - нижче середнього рівня, У3 - середній рівень, У4 - високий рівень				

Джерело: розробка автора

Далі необхідно провести тестування системи обліку основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс». Для накопичення інформації щодо ймовірного рівня ризиків аудиту необхідно виконати тест системи обліку, результати тестування системи обліку ТОВ «Фулл Сервіс» представлено у табл. 3.11.

Таблиця 3.11

**Результати оцінювання системи обліку основних засобів
ТОВ «Фулл Сервіс»**

№ з/п	Запитання тесту	Результат перевірки	Символьне позначення	Висновки та рішення аудитора
1	Чи проведено правильно класифікацію основних засобів?	Так	У3	Аналіз правильності класифікації основних засобів
2	Чи визначено склад та порядок формування первісної вартості основних засобів?	Визначено	У4	Аналіз складу та порядку формування первісної вартості основних засобів
3	Чи організовано ефективний аналітичний облік основних засобів	Аналітичний облік ведеться за видами основних засобів	У4	Аналіз даних аналітичного обліку за реєстрами
4	Чи є розроблені схеми для відображення на рахунках обліку основних засобів?	Схем немає, робочий план рахунків не представлений	У1	Висока ймовірність помилок в кореспонденції рахунків
5	З якою періодичністю звіряються дані аналітичного та синтетичного обліку основних засобів	Щоквартально	У4	Ймовірність помилок у формах періодичної звітності невисока
Рівень ризику : У1 - низький рівень, У2 - нижче середнього рівня, У3 - середній рівень, У4 - високий рівень.				

Джерело: розробка автора

За результатами проведеного тестування ТОВ «Фулл Сервіс» було визначено, що система обліку та контролю основних засобів має середній рівень. Даний висновок потрібно враховувати під час обчислення рівня суттєвості та аудиторського ризику [33].

Після встановлення рівня суттєвості, визначення аудиторського ризику переходять до формування планової робочої документації аудитора, що повинна містити план, програму перевірки з ціллю зосередження уваги аудитора на найвагоміших аспектах перевірки основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» (Додаток У).

Після завершення всіх процедур планування переходять до основного етапу аудиту основних засобів, а саме безпосереднього застосування процедур аудиту. На наш погляд аудит основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» потрібно проводити в розрізі груп основних засобів, які представлені в Примітках до річної фінансової звітності, а саме: будинки, споруди та передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар; інші основні засоби.

Аудитору необхідно перевірити чи створена комісія приймання основних засобів та оформлення її результатів, як оформлені договори купівлі-продажу основних засобів, протоколи договірних цін, правильність вказання первинної вартості в актах приймання-передачі основних засобів. Важливою умовою збереження основних засобів є проведення їх інвентаризації, тому в процесі контролю необхідно перевірити повноту та своєчасність її проведення, і правильність відображення результатів в системі бухгалтерського обліку. Це потрібно, щоб переконатися наскільки можна довіряти результатам інвентаризації та зменшити аудиторський ризик.

Аудитор має перевірити чи правильно виділено ПДВ при придбанні основних засобів. Аудитору також необхідно зосередити увагу на порядку формування первісної вартості окремих об'єктів основних засобів у випадках, коли в документах, що супроводжують купівлю, зазначено вартість не кожного об'єкта окремо, а кількох об'єктів разом. Первісну вартість придбаних об'єктів встановлюють пропорційно до справедливої вартості, виходячи з фактичних витрат на придбання.

Вибуття основних засобів: для цього спочатку перевіряється дозвіл та порядок ліквідації основних засобів, а також бухгалтерських записів, які

відображають ліквідацію, реалізацію, безоплатну передачу основних засобів тощо незалежно від форми власності підприємства.

При перевірці ліквідації основних засобів у зв'язку із зносом або пошкодженням розглядаються акти на ліквідацію основних засобів. Необхідно перевірити чи затверджений відповідний акт керівником підприємства, та чи зроблена відмітка бухгалтерії про фіксацію вибуття інвентарного об'єкта в інвентарній картці.

Наступним етапом виступає перевірка нарахування зносу (амортизації) на основні засоби, отже перевіряється застосування підприємством норм зносу основних засобів відповідно до чинного законодавства; порядку нарахування підприємством зносу (амортизації) основних засобів, застосування прискорених норм амортизації; правильність відображення в обліку зносу основних засобів.

Далі здійснюють перевірку проведення індексації основних засобів, а саме: перевіряється наявність проведення індексації балансової вартості основних засобів; правильність застосування коефіцієнтів індексації; використання понижаючих коефіцієнтів амортизації основних засобів; порядку відображення в обліку результатів індексації основних засобів.

Необхідно перевірити відображення у відповідних підтверджуючих документах результати переоцінки (актах переоцінки, довідках або розрахунках бухгалтерії, експертних висновках), а також в інвентарних картках обліку основних засобів.

Наступним етапом є перевірка порядку відображення ремонту основних засобів, а саме: перевірка правильності відображення в бухгалтерському обліку витрат на ремонт основних засобів. Аудитору необхідно з'ясувати, чи включено витрати з поліпшення об'єкту, що призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, до первісної вартості об'єкта основних засобів (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо). Інші витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані, повинні бути віднесені підприємством до складу витрат. При цьому потрібно

забезпечувати документальне оформлення: повинен бути складений кошторис на проведення ремонтних робіт і здійснений запис про проведений ремонт в інвентарній картці об'єкта основних засобів.

Завершальним етапом аудиту основних засобів є перевірка відповідності, повноти та достовірності обліку основних засобів. Проводять перевірку відповідність первинних документів синтетичним регістрам бухгалтерського обліку. Для цього звіряються дані інвентарних карток обліку основних засобів з даними, актів приймання-передачі основних засобів, акти ліквідації, дозволи на реалізацію, журналу-ордеру, Головної книги та фінансової звітності підприємства, зокрема балансу (звіту про фінансовий стан) форма № 1.

При перевірці аудитор орієнтується на можливі відхилення в облікових даних, які можуть вплинути на достовірність звітних показників. До типових помилок і відхилень належать:

1. аналітичний облік основних засобів не ведеться в інвентарних картках (ОЗ-6);
2. матеріальна відповідальність реалізується тільки стосовно власних основних засобів;
3. оприбуткування основних засобів відбувається не по ціні їх придбання;
4. невідповідність інформації про наявність основних засобів даним Головної книги, інформації про їх залишки, що нерідко веде до неправильного нарахування амортизації;
5. до складу первісної вартості включені витрати по оплаті процентів за користування кредитом;
6. при купівлі основних засобів у фізичних осіб не завжди стягується податок на доходи фізичних осіб;
7. нарахування зносу основних засобів відбувається один раз в квартал;
8. підприємство продовжує нараховувати знос на об'єкти з завершеним терміном експлуатації;

9. неправомірне прискорене нарахування зносу основних засобів;
10. при передачі основних засобів як внесок до статутного капіталу іншого підприємства, сума перевищення їх договірної вартості над балансовою нерідко включається до складу витрат майбутніх періодів, а по мірі нарахування дивідендів приєднується до балансового прибутку.

На досліджуваному підприємстві ТОВ «Фулл Сервіс» систематично проводяться аудиторські перевірки стану фінансово-господарської діяльності, в результаті яких значних відхилень та помилок в облікових даних щодо ведення основних засобів не виявлено

Таким чином, аудит ефективності використання основних засобів полягає в розробці системи заходів, спрямованих на підвищення коефіцієнтів рентабельності і виробничої віддачі основних засобів. На основі контрольної інформації визначаються резерви ефективного використання основних засобів – зниження потреб в них за рахунок підвищення коефіцієнтів їхнього використання в часі і по потужності, оскільки між цими двома показниками існує зворотна залежність. Критеріями ефективності використання основних засобів є: рентабельність (відношення суми прибутку до середньої вартості основних засобів) та фондівіддача (відношення обсягу зробленої або реалізованої продукції до середньої вартості основних засобів). Звідси ефективність використання основних засобів є важливим фактором оптимізації собівартості продукції, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства. Отже, аудит ефективності використання основних засобів можна розглядати як заходи щодо скорочення потреби в обсязі їхнього фінансування і підвищення темпів економічного розвитку підприємства за рахунок раціонального використання власних фінансових ресурсів.

За результатами проведення аудиторської перевірки складається аудиторський висновок (Додаток Т), що є офіційним документом, засвідченим підписом та печаткою аудитора (аудиторської фірми), який складається в установленому порядку за наслідками проведеного аудиту і містить у собі висновки стосовно повноти і відповідності чинному законодавству та

встановленим нормативам бухгалтерського обліку фінансово-господарської діяльності.

3.3. Напрями удосконалення обліково-інформаційної системи підприємства за результатами аналізу та аудиту основних засобів

Залучення вітчизняними підприємствами іноземного капіталу, вихід на іноземні ринки товарів, послуг та цінних паперів зумовлює необхідність реформування національної системи бухгалтерського обліку у відповідності з Міжнародними стандартами фінансової звітності. Вчені і практики єдині в тому, що перехід до ринкової економіки потребує перегляду теоретичних і практичних положень бухгалтерського обліку щодо складу його об'єктів, а також методики формування та обробки облікової інформації, виходячи з наявного господарюючого механізму.

Поняття «основні засоби» у іноземній обліковій практиці позначається різними термінами: постійні активи; власність, споруди і обладнання; матеріальні активи тощо. Так, у Швейцарії в активі балансу основні засоби включаються в групу необоротних активів; Німеччина наводить їх у вигляді основного капіталу та фінансових активів; англо-американські країни враховують їх до складу довгострокових активів (основних засобів або власності, будівель та обладнання, невідчутних активів, інвестицій, інших не поточних або позаоборотних активів). У США нарахований знос основних засобів частіше зазначається у примітках до фінансових звітів.

Відповідно до Концептуальної основи фінансової звітності будь-який актив для відображення в обліку повинен відповідати таким критеріям:

- 1) у майбутньому бути корисним суб'єкту господарювання;
- 2) його вартість є можливість достовірно визначити [23].

Також, до основних засобів застосовують ще декілька критеріїв. Відповідно до п. 6 міжнародного стандарту 16 «Основні засоби» основними засобами вважаються матеріальні активи, що утримуються суб'єктом

господарювання для цілей використання їх у виробничій діяльності або задля реалізації товарів чи надання клієнтам послуг, з метою оренди для інших юридичних або фізичних осіб, чи адміністративного використання протягом більш ніж одного періоду [42].

Основні засоби відображаються в обліку за первісною вартістю. Згідно з міжнародними стандартами, до первісної вартості основних засобів включається: ціна придбання за вирахуванням отриманих знижок, митні збори, невідшкодовані податки, витрати для налагодження цих основних засобів.

У деяких країнах дозволено включати до первісної вартості основних засобів суму позичкових відсотків, пов'язаних із придбанням об'єктів. У Німеччині відсотки за кредитом дозволяється враховувати до витрат на будівництво основних засобів лише тоді, коли існує тісний взаємозв'язок між засобами та позиковим капіталом [70].

За міжнародними стандартами фінансової звітності визнання витрат, пов'язаних з об'єктами основних засобів, відбувається шляхом включення їх у балансову вартість таких активів, при умові ймовірності одержання в майбутньому економічних вигод, що надійдуть. Всі інші подальші витрати потрібно визнавати як витрати того періоду, в якому вони були понесені [42].

Суттєвою особливістю оцінки основних засобів згідно до МСБО є той факт, що їх балансова вартість може бути зменшена відповідними державними грантами. Порядок цього зменшення розкривається в МСБО 20.

За МСБО 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу», окрім рекомендації оцінювати основні засоби за первісною вартістю, пропонують оцінювати окремі активи для відображення у звітах у переоціненій вартості [43].

Процес переоцінки основних засобів за МСФЗ і Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку України майже не відрізняється.

Стосовно амортизації основних засобів, то в міжнародному обліку

використовуються такі методи нарахування амортизації: прямолінійне списання, зменшення залишку, метод суми одиниць продукції. В обліку Польщі амортизація нараховується за певною схемою з використанням терміну та коефіцієнтів для конкретних груп основних засобів.

Таким чином, облік основних засобів в Україні має багато спільного із зарубіжною практикою. Існування певних відмінностей зумовлено специфічністю української економіки. Інтеграція України в світове господарство вимагає відповідності організації обліку основних засобів згідно МСФЗ.

Дослідження організації обліку основних засобів у зарубіжних країнах та порівняння з українським досвідом, показує очевидність необхідності внесення змін до Національних стандартів обліку основних засобів для відповідності Міжнародним стандартам.

В умовах глобалізації підприємницької діяльності та розвитку інформаційних технологій основним завданням українських підприємств є повна автоматизація обліку, аналізу та аудиту, зокрема і основних засобів, адже, діяльність будь-якого суб'єкта господарювання починається з придбання основних засобів і не може тривати без їх використання, вони є своєрідним фундаментом кожного підприємства.

Сучасний розвиток інформаційних технологій в світі підтверджує, що на даному етапі все більше теоретичних та практичних досліджень направлено на питання ефективного збирання, реєстрації та подальшої обробки даних для їх подальшої всебічної аналітичної обробки.

Можливості автоматизованих систем економічного аналізу та аудиту в сучасних реаліях вбачаються достатньо значними в зв'язку з швидкою обробкою великого обсягу економічної інформації. Розвиток ринку програмних продуктів показує, що найбільшим попитом все ж таки користуються уніфіковані аналітичні програми завдяки можливостям їх достатньо легкої настройки і адаптації до особливостей бухгалтерського обліку та аналізу в різних галузях економіки [73].

Більшість вітчизняних підприємств віддають перевагу універсальній комп'ютерній програмі «Галактика». Програмний комплекс «Галактика» працює на платформі мережевих ОС UNIX, Novell NetWare, Windows NT Server і клієнтських ОС Windows NT, Workstation, Windows XP, 7/8. Використовує сервери баз даних Btrieve, Oracle, MS SQL, систему управління базою даних «Атлантик».

Програмний продукт (система) «Галактика» за необхідності здатна взаємодіяти зі спеціалізованим програмним забезпеченням, з програмами, що постачаються у складі інтелектуальних касових апаратів, з програмами «клієнт-банк», стикується з системами управління технологічними процесами.

В основу архітектурної побудови системи «Галактика» покладено принцип розділення комплексної системи автоматизації на низку взаємопов'язаних контурів, кожний з яких включає до свого складу відповідні модулі.

Модуль «Фінансовий аналіз» системи «Галактика» адресований керівникам і фахівцям фінансових служб. Інструментарій модуля дає змогу оцінювати стан необоротних активів підприємства, показує ефективність їх використання. Аналіз та аудит використання основних засобів підприємства проводиться на підставі даних фінансової звітності, а також будь-якої іншої фінансової інформації. Із використанням засобів модуля забезпечується підтримка комплексу завдань, пов'язаних з оцінкою показників основних засобів підприємства: гнучке налаштування показників для цілей обліку, аналізу і аудиту, налаштування і формування критеріїв оцінки; рішення задачі збору, фінансового аналізу звітності суб'єкта господарювання; різні варіанти методик розрахунку і аналізу показників.

Модуль «Фінансовий аналіз» володіє значними функціональними можливостями. З його допомогою можна модифікувати вже підготовані шаблони аналітичних таблиць і на їх підставі створювати власні. У модулі передбачена перевірка взаємозв'язку показників і форм звітності, що сприяє зменшенню кількості помилок в початковій інформації і підвищенню якості

результатів аналізу і аудиту.

Порівнянність і результативність показників використання основних засобів підвищується також завдяки використанню в цій системі індексів. Проте, потрібно відмітити, що модуль достатньо складний в експлуатації і відносно громіздкий, а ефективність його використання залежатиме від кількості методик, реалізованих розробниками у відповідній версії системи.

До автоматизованих систем аналізу належить програмний комплекс корпоративного обліку «NS2000» компанії «Нікос-софт». У межах даного програмного продукту реалізована концепція єдиного інформаційного простору підприємства з врахуванням його організаційної і територіальної структури.

Головними перевагами програми «NS2000» з позиції повноти реалізації аналітичних задач є можливість проведення з її допомогою аналізу різних напрямів діяльності підприємства, у тому числі аналіз показників ефективності використання основних засобів, включаючи облік і управління матеріальними, фінансовими і трудовими ресурсами суб'єкта господарювання.

Програма Audit Expert являє собою інструмент комплексного аналізу основних засобів підприємства. Вхідною інформацією для аналізу є бухгалтерський баланс і стандартні фінансові звіти суб'єкта господарювання на рис. 3.3.

Рис. 3.3. Модулі програми Audit Expert

Програмний продукт Audit Expert уможливорює приведення їх до аналітичних таблиць, що відповідають МСФЗ і дають змогу розрахувати показники участі основних засобів в загальній сумі активів, коефіцієнти зносу, придатності, коефіцієнти вводу в дію та їх вибуття, рентабельності основних засобів, проаналізувати динаміку зміни у структурі балансу за різними періодами. Програма автоматично здійснює прогнозування фінансових звітів підприємства на заданий період часу і здійснює трендовий аналіз інформації. На підґрунті результатів аналізу система автоматично формує експертний висновок. Audit Expert забезпечує можливості консолідації звітності декількох підприємств та їх ранжування, що може бути використане для порівняльної оцінки діяльності підприємств.

Програмне забезпечення Project Expert дозволяє здійснити розробку бізнес-планів і інвестиційних проектів, а також провести їх оцінку. За допомогою цього програмного продукту можливо формування прогнозованої фінансової звітності, а також здійснення розрахунків найважливіших показників економічної ефективності, таких як NPV і IRR при різних рівнях ризику і схем погашення кредитів.

Таким чином, абсолютна більшість спеціалізованих програмних продуктів з аналізу і аудиту ефективності використання основних засобів підприємства є програмами ретроспективного аналізу даних фінансової звітності.

Висновки до розділу 3

1. Сучасна ринкова економіка вимагає чіткої, об'єктивної і своєчасної інформації про наявність, стан та ефективність використання основних засобів. Для більшості вітчизняних підприємств рівень забезпеченості та ефективності використання основних засобів є низьким. Перш за все, це є результатом високого ступеня їх зношеності, а отже виникає

необхідність у зміні або модернізації таких засобів виробництва. Тому завданням керівництва будь-якого підприємства є проведення глибокого та ґрунтовного аналізу використання основних засобів, що впливатиме на прийняття раціональних управлінських рішень та забезпечить зростання ділової активності підприємства у довгостроковій перспективі.

2. План та програма аудиту виступають обов'язковими елементами організації аудиту на підприємстві. Вони забезпечують можливість замовнику контролювати дії аудитора для виконання поставлених завдань, а в роботі аудитора забезпечують оперативність і точність аудиту. План аудиту містить характер, час та обсяг аудиторських процедур, що будуть застосовувати члени аудиторської групи. На основі плану аудиту, зокрема щодо перевірки основних засобів, розробляється і затверджується програма аудиту. Методичною основою аудиторської перевірки є методи, що дозволяють визначити кількісні та якісні сторони показників, що характеризують ефективність використання основних засобів підприємства.

3. Вдосконалення програмних продуктів спрямованих для вирішення завдань аналізу та аудиту діяльності підприємств впродовж багатьох років проводилося головним чином шляхом кількісного нарощування можливостей розрахунку як можна ширшого круга фінансових коефіцієнтів та їх перевірки. При цьому практично не зачіпалася якісна сторона питання. У результаті були створені програми, що дозволяють розраховувати більше сотні фінансових коефіцієнтів. Проте, такі спеціалізовані програмні продукти здаються слабо адаптованими до вимог управління основними засобами. Не випадково деякі фірми-розробники програмних продуктів з аналізу та аудиту фінансово-господарської діяльності підприємства ввели в свої програмні продукти додаткові функції.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі виконано теоретичне узагальнення і розв'язання практичних аспектів організації бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту основних засобів підприємства, яке здійснює фінансово-господарську діяльність у сфері будівництва.

1. Одним із найважливіших факторів підвищення ефективності діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку економіки є стан і ефективність використання основних засобів. Збільшення обсягу виробництва продукції, робіт послуг можливе завдяки реалізації внутрішнього потенціалу підприємства, зокрема, раціонального використання основних засобів. У зв'язку з цим, особливої актуальності набувають питання фінансового обліку, аналізу та аудиту основних засобів, а також пошуку шляхів підвищення ефективності використання основних засобів суб'єкта господарювання. Основні засоби різноманітні за складом і призначенням. Основою правильної організації обліку, аналізу та аудиту основних засобів є достовірність їх оцінки, визнання, а також дотримання принципу класифікації.

2. Кожне підприємство повинно господарювати в межах чинного законодавства, що регулює всі напрямки його діяльності. В Україні прийнято цілий ряд нормативних документів, які регулюють підприємницьку діяльність, методологію обліку на підприємствах. Цілий ряд законодавчих актів регулюють облік та аудит основних засобів. Розвиток ринкової економіки

вимагає від суб'єктів господарювання підвищення ефективності використання кожної одиниці основних засобів. Виникає необхідність формування прогресивних підходів до управління основними засобами, які б сприяли зростанню конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємства. Однією з проблем, що виникає на шляху до вирішення окреслених питань, є недостатня нормативно-правова та теоретико-методична база, що характеризується одноманітністю підходів, деякою неузгодженістю, а також акцентуванням уваги лише на окремих аспектах проблеми.

3. ТОВ «Фулл Сервіс» працює у галузі будівництва, основні засоби цієї сфери характеризуються високим ступенем зношеності понад 50%, що зумовлює необхідність їх ремонту, модернізації та заміни застарілої техніки та обладнання. Виконане дослідження діяльності ТОВ «Фулл Сервіс» свідчить, що підприємство оновлює свої засоби праці. Вартість основних засобів в останні роки зростає. Порівняно з 2018 роком їх вартість у 2020 році зросла на 48,62 %. Підвищення ефективності використання основних засобів на сьогодні має велике значення. Основні засоби визначають обсяги виробництва та його виробничу потужність, а отже, раціональна організація обліку, аналізу і аудиту та надання управлінському персоналу достовірної інформації про стан і ефективність використання основних засобів сприятиме покращенню економічних показників роботи підприємства, що позитивно позначиться на рівні його конкурентоспроможності на ринку.

4. Порядок документообороту розробляє бухгалтерська служба ТОВ «Фулл Сервіс» і затверджує керівник підприємства при визначенні облікової політики підприємства. Але в організації обліку та обліковій політики даного підприємства виявлено недоліки, а саме: у Наказі про облікову політику не враховано останні зміни у податковому законодавстві щодо вартісної межі визначення основних засобів, а також не розроблено робочий план рахунків підприємства. Тому керівництву досліджуваного підприємства було запропоновано удосконалити наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику та розробити робочий план рахунків.

5. Одним із найважливіших факторів підвищення ефективності діяльності підприємства на сучасному етапі розвитку економіки є стан і особливості використання основних засобів. Збільшення обсягу виробництва продукції, робіт можливе завдяки реалізації внутрішнього потенціалу підприємства, зокрема, раціонального використання основних засобів. У зв'язку з цим, особливої актуальності набувають питання фінансового обліку та пошуку шляхів підвищення ефективності використання основних засобів. Проблеми бухгалтерського обліку основних засобів в умовах ринкового господарювання набувають особливого значення у зв'язку з потребою отримання інвесторами та іншими зацікавленими користувачами точної і достовірної інформації про стан і ефективність використання основних засобів. Система їх обліку, яка склалася, не достатньо задовольняє вимоги ринку, адже умови функціонування значно розширюють коло операцій, що проводяться з основними засобами: купівля - продаж, нарахування амортизації, страхування, приватизація, реалізація інвестиційних проектів. Тому досить актуальним є визначення справедливої оцінки основних засобів підприємства, у разі якщо залишкова вартість суттєво відрізняється від справедливої вартості на дату балансу, засобом проведення переоцінки об'єктів основних засобів. В наслідок наведеного важливо привести у відповідність нормативні джерела, пов'язані з визначенням обставин, які можуть призводити до необхідності проведення переоцінки основних засобів.

6. У забезпеченні функціонування економічної інформаційної системи важливу роль відіграє звітність підприємства – фінансова, податкова, статистична. Безсумнівно найвагомішу частину інформації про фінансове становище підприємства та стан основних засобів надає його фінансова звітність, а саме така його основна форма як «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) підприємства та Примітки до річної фінансової звітності, в яких наводяться деталізовані дані, зокрема щодо основних засобів підприємства в розрізі їх видів та величини на початок і кінець звітного періоду та розміру накопиченої амортизації тощо.

7. Сучасна ринкова економіка вимагає чіткої, об'єктивної і своєчасної інформації про наявність, стан та ефективність використання основних засобів. Для більшості вітчизняних підприємств рівень забезпеченості та ефективності використання необоротних активів, зокрема основних засобів є низьким. Перш за все, це є результатом високого ступеня їх зношеності, а отже виникає необхідність у зміні або модернізації таких засобів виробництва. Тому, завданням керівництва будь-якого підприємства є проведення глибокого та ґрунтовного аналізу використання основних засобів, що впливатиме на прийняття відповідних управлінських рішень та забезпечить зростання ділової активності підприємства у довгостроковій перспективі. Підсумовуючи результати проведеного аналізу складу, структури та динаміки основних засобів ТОВ «Фулл Сервіс» за 2018-2020 рр., можна дійти до висновку, що майже всі складові основних засобів поступово зростали впродовж аналізованого періоду, при цьому темпи зростання у загальній структурі змінювалися нерівномірно. Критеріями ефективності використання основних засобів є: рентабельність та фондоддача. Рентабельність основних засобів протягом періоду дослідження була нестабільною і у 2020 р. дорівнювала 17,29%, що менше ніж у попередні роки. Ефективність використання основних засобів є важливим фактором оптимізації собівартості продукції, що впливає на фінансовий результат діяльності підприємства. Отже, контроль за ефективним використанням основних засобів можна розглядати як заходи щодо скорочення потреби в обсязі їхнього фінансування і підвищення темпів економічного розвитку підприємства за рахунок раціонального використання власних фінансових ресурсів.

8. Правові та організаційні основи аудиторської діяльності в Україні регламентуються законодавством, а також нормативними актами про сертифікацію спеціалістів з аудиту та ліцензування їхньої діяльності. Норми аудиту передбачають основні принципи виконання аудиторських робіт, але не є методиками чи інструкціями до застосування методичних прийомів та притаманних їм процедур аудиту. Застосування міжнародних норм аудиту

(стандартів) сприяє поліпшенню якості контролю та активізації діяльності суб'єктів підприємства та достовірності відображення її в бухгалтерському обліку і звітності. Оскільки основні засоби відіграють важливу роль у процесі виробництва, то інформація про такі активи є дуже важливою для забезпечення стабільної діяльності підприємства та його поточної платоспроможності. Крім того, основні засоби відіграють важливу роль у забезпеченні безперервності діяльності підприємства. Дослідження безперервності діяльності підприємства відбувається із застосування інструментарію аналітичних процедур. Завершується аудит основних засобів агрегуванням отриманих результатів у вигляді аудиторського звіту із формуванням переліку рекомендацій для підвищення ефективності господарювання. Отже, аудит основних засобів підприємства включає підготовчий, проміжний, основний та заключний етапи. Аудиторські процедури здійснюються за групами основних засобів.

9. На основі проведеного дослідження щодо питання використання спеціалізованих аналітичних програмних продуктів для аналізу і аудиту ефективності використання основних засобів можна стверджувати, що на сьогоднішній день подальші розробки завдань економічного аналізу і аудиту в комп'ютерному середовищі є завдання, пов'язані з розробкою спеціалізованих програм з модулем функціонування аналізу використання основних засобів підприємства, встановленням залежності між ступенем використання основних засобів, величиною фінансових результатів діяльності і рівнем фінансового благополуччя підприємства. Сприятливим фактором автоматизації є стабільність постійної облікової інформації, що формується на підприємстві. Це створює умови для її багаторазового використання і тим самим сприяє підвищенню ефективності застосування комп'ютерної техніки на цій ділянці аналітичної роботи. Характерною особливістю для цієї ділянки аналізу та аудиту є можливість одержання у середовищі інформаційної системи повного комплексу облікових реєстрів, необхідних для організації раціонального управління основними засобами підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вакун О.В. Нова сутність нематеріальних активів в бухгалтерському обліку. *Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково -виробничий журнал*. 2011. № 3 (6). С. 211 - 221.
2. Вакун О.В. Розвиток класифікації нематеріальних активів в бухгалтерському обліку. *Інноваційна економіка: Всеукраїнський науково-виробничий журнал*. 2011. № 4 (23). С. 162-166.
3. Валінкевич Н.В., Боброва С.В. Напрями удосконалення стратегії відтворення основних засобів підприємств. *Вісник ЖДТУ Економічні науки*. 2011. №2 (56). С. 13-16.
4. Волкова А.А., Идрисова А.Р., Шайдуллов Р.К. Внутренние стандарты аудита – особенности разработки и преимущества применения (на примере основных средств). *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. Т. 2. № 6. С. 95-98.
5. Ганусич В.О. Основні засоби, Основні фонди, Основний капітал: визначення та змістове навантаження термінів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2010. № 29(2). С. 26-29.
6. Гнатюк А.А. Шляхи удосконалення документального оформлення операцій з необоротними матеріальними активами. *Облік і фінанси АПК*. 2011.

№3. С. 57-62.

7. Голов С.Ф. Дискусійні аспекти амортизації. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 5 . С. 30 – 37.

8. Господарський кодекс: Закон України від 16.01.2003 № 436 – IV.

9. Гладій І.О., Мамалига Б.С. Автоматизовані інформаційні системи обліку основних засобів. Збірник наукових праць Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції. Вінниця: Центр підготовки навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ. 2012. С. 31-34.

10. Гнилицька Л.В. Особливості визнання та порядок обліку необоротних активів, утримуваних для продажу. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 15. С. 227-235.

11. Даниленко О. Основні засоби в Податковому кодексі. *Справочник економіста*. 2011. № 4. С.44-50.

12. Дерун І.А. Економічна та облікова сутність необоротних активів та удосконалення їх класифікації. *Економічні науки. Серія: Облік і фінанси*. Випуск 8 (29). Ч. 2. 2011. С. 48-55.

13. Дмитренко І. Внутрішній контроль: проблеми методології та тенденції розвитку. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2010. № 3. С. 23-25.

14. Єпіфанова І.Ю., Базалицька А.В. Аналіз відтворення і використання основних засобів підприємств Вінниччини. *Економічний простір*. 2012. №58. С. 172-178.

15. Єрмолаєва М.В., Скиданенко Ю.Д. Особливості обліку та відображення у звітності необоротних активів, утримуваних для продажу. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії Економічні науки*. Полтава, 2011. Випуск 2. Том 1. С. 109-112.

16. Жарікова О.О. Оцінка необоротних активів: напрямки розвитку українських стандартів розвитку. *Фінанси, облік, банки*. 2010. Вип. 16. С. 127-135.

17. Жарікова О., Кравченко О. Облік необоротних активів: деякі питання вдосконалення законодавчого регулювання. *Бухгалтерський облік і*

аудит. 2011. № 4. С.14-20.

18. Замрій Т.Б. Міжнародна практика та вітчизняний досвід удосконалення обліку необоротних активів. *Науковий вісник Рівненського інституту «Україна»*. 2010. №1. С. 167-173.

19. Ігнашкіна Т.Б., Шура Н.О. Методичні підходи до оцінки ефективності відтворення основних фондів підприємств. *Економіка & держава*. 2011. №1. С.61-63.

20. Корягін М.В., Сарахман Н.О. Облікова класифікація основних засобів в системі управління підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2010. №29 (2). С. 33-36.

21. Коваль О.А., Сардак А.Г. Шляхи вдосконалення бухгалтерського та податкового обліку основних засобів. *Економічний простір*. 2010. № 40. С. 226-240.

22. Коваль О.М. Розширене відтворення основних засобів сільського господарства на інноваційній основі. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2012. №2(18). Том 1. С. 187-193.

23. Концептуальна основа фінансової звітності від 03.03.2020. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_АН%20\(2\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2019_RB_ConceptualFramework_ukr_АН%20(2).pdf). (дата звернення 02.10.2021).

24. Косова Т.Д. Амортизація як інвестиційний ресурс підприємства. Актуальні проблеми економіки. 2003. № 9(27). С. 157 – 166.

25. Косова Т.Д., Овсюк Н.В., Березовська О.О. Обліково-аналітичне забезпечення операцій із необоротними активами в системі формування і контролю амортизаційної політики підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 60/21. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/60-2021>

26. Крічка Н. М. Методика та організація обліку і аналізу основних засобів. *Економіка & держава*. 2009. №6. С.73-75.

27. Кругляк Б., Гуменюк А. Аудит основних засобів промислових підприємств: методичний аспект. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. № 7. С.

50-58.

28. Кузьмін О.Є., Стельмах Х.П. Класифікація основних засобів підприємств. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.14. С. 263-267.

29. Кузьмович П.М. Особливості обліку основних засобів, утримуваних для продажу. *Вісник ЖДТУ*. 2010. №3(53). С. 135-136.

30. Кучеренко Т., Шайко О. Формування інформації про основні засоби у примітках до річної фінансової звітності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2007. №6. С.38-41.

31. Легостаєва О.О., Серьогіна Ю.С. Напрями підвищення ефективності основних засобів підприємства. *Вісник Університету банківської справи Національного банку України*. 2012. №1(13). С. 208-211.

32. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку: монографія. К.: КНЕУ. 2006. 253 с.

33. Лозовицький С.П. Особливості визначення суттєвості відповідно до вимог міжнародних стандартів аудиту. *Економіка і організація поліграфії*. 2006. № 2(10). С. 65 – 71.

34. Мазуркевич І.О. Оцінка ефективності використання основних засобів на підприємстві. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2008. № 2. С. 91-94.

35. Мазуркевич Є.Г., Овсюк Н.В. Проблемні питання обліку основних засобів. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матер. II міжн. наук.-техн. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. С. 244-246.

36. Мастерна М.М., Смолівик Р.Ф. Проблеми щодо заходів з підвищення ефективності використання основних засобів на підприємствах в сучасних умовах кризової ситуації. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2011. №21. С. 134-140.

37. Малишев І.В. Проблемні питання обліку основних засобів. *Фінанси, облік і аудит*. 2009. №13. С. 256-261.

38. Мельник В. Формування єдиної аналітичної бази як основи

створення ефективної системи обліку й аналізу підприємства. *Економічний аналіз*. Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. Випуск 6. Тернопіль: Економічна думка. 2010. С. 122-125.

39. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003р. № 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text> (дата звернення 05.10.2021).

40. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів від 28.03.2013 № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/card/v0433201-13> (дата звернення 20.10.2021).

41. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. 27.12.2019. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-audit>

42. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 "Основні засоби" від 29.03.2021. URL: https://www.mof.gov.ua/storage/files/IAS%2016_ukr_2020.pdf

43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 20 «Облік державних грантів і розкриття інформації про державну допомогу» від 30.10.2018. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS-20-ukr_2016.pdf (дата звернення 05.11.2021)

44. Муріна Т. С. Шляхи ефективності використання основних засобів на промисловому підприємстві. *Держава та регіони*. 2007. №6. С. 75-83.

45. Нусінов В.Я., Рябикіна К.Г. Проблемні питання аналізу стану, ефективності придбання та використання основних засобів підприємства. *Вісник КТУ*. 2011. №28. С. 260-263.

46. Овсяк Н.В., Березовська О.О. Вплив амортизації необоротних активів на формування амортизаційної політики підприємства. Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення: матер. II міжн. наук.-техн. конф. (21 жовтня 2021 р., м. Київ). К.: НАУ. С. 233-235.

47. Островерха Р.Е. Шляхи удосконалення організації обліку основних засобів. *Науковий вісник Національного університету ДПС України*

(Економіка, право). 2009. № 4(47). С. 133-140.

48. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.sfs.gov.ua/>

49. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

50. Павленко О.П. Оптимізаційна факторна модель рентабельності основних фондів в аспекті фінансового забезпечення їх відтворення. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. Випуск 3. Том 1. Економічні науки. 2011. С. 203-208.

51. Петруня Н.В. Класифікація активів підприємств з урахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності. Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2010. №1. С. 235-242.

52. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення 02.10.2021).

53. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 12.11.2021).

54. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 03.11.2021).

55. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві: Закон України від 16.01.2020 № 466-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20#Text> (дата звернення 01.10.2021).

56. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів : Наказ Міністерства фінансів України від 30.09.2003

№ 561. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03#Text> (дата звернення 22.09.2021).

57. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> (дата звернення 02.10.2021).

58. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби": Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення 10.10.2021).

59. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 № 617. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text> (дата звернення 24.10.2021).

60. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів» Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 № 817. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text> (дата звернення 10.11.2021).

61. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

62. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 року № 352. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0352202-95#Text> (дата звернення 01.10.2021; втрата чинності 22.10.2021).

63. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE26142?an=1> (дата звернення 01.10.2021).

64. Про Примітки до річної фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.2000 № 302. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text> (дата звернення 10.11.2021)

65. Про скасування та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державної служби статистики України, Міністерства статистики України та Державного комітету статистики України : Наказ Державної служби статистики України від 22.10.2021 № 266. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0266832-21#Text> (дата звернення 10.11.2021).

66. Саєнко С.Г. Методологія аналізу економічної ефективності використання та відтворення основних засобів. *Вісник Національного технічного університету «ХПИ»*. 2012. №13. С. 116-120.

67. Семейон В. С. Поняття необоротних активів, їх класифікація та склад. *Вісник Житомирського державного технологічного університету: економічні науки*. 2009. № 3. С. 161-167.

68. Серьогіна Ю.С. Аналіз основних засобів в системі управління підприємством. Збірник наукових праць науково-практичної конференції II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напрямку «Бухгалтерський облік, аналіз і аудит». Запоріжжя: ЗНУ. 2011. С. 237–242.

69. Серьогіна Ю.С. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів. Проблеми обліку, аналізу і аудиту в умовах ринкової трансформації економіки: Матеріали 3-ї Міжнародної студентської наукової конференції. Львів: ЛІБС УБС НБУ. 2010. С. 211-213.

70. Ужва А.М., Бубліс Д.Ю. Особливості обліку необоротних активів у міжнародній і вітчизняній практиці та шляхи його удосконалення. *Інноваційна економіка*. 2013. №1(39). С. 286-288.

71. Федоронько Н.І. Облік і внутрішньогосподарський контроль необоротних матеріальних активів на підприємстві : дис... канд. екон. наук : 08.00.09 . Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль. 2011. 192 с.

72. Фірсова С.М., Гарасюта О.В. Особливості внутрішнього контролю використання необоротних активів підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України* : зб. наук.-техн. праць. Львів : РВВ НЛТУ України. 2009. Вин. 16.6. С. 184-187.

73. Шипунова О.В. Основні аспекти організації обліку необоротних активів у середовищі комп'ютерних інформаційних систем. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2010. Вип. 28. С. 187-195.

ДОДАТКИ

Наказ

" 25 " 10 2017 р.

№ 147

Про організацію бухгалтерського обліку
та облікову політику на ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

Керуючись Законом України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. № 996-XIV (далі – Закон) та затвердженими Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (далі – Стандарти), інструкціями та іншими нормативними актами, які регулюють порядок ведення бухгалтерського обліку, складання та подання фінансової звітності, виконуючи вимоги, передбачені Статутом підприємства, з метою дотримання підприємством єдиної методики відображення господарських операцій та забезпечення своєчасного надання достовірної інформації користувачам фінансової звітності,-

наказую:

1. При відображенні в бухгалтерському обліку господарських операцій і подій застосовувати норми відповідних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затверджених Міністерством фінансів України.
2. За відсутності необхідних норм у вітчизняних Стандартах застосовувати аналогічні норми системи міжнародних стандартів фінансової звітності МСБО–МСФЗ.
3. Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку на підприємстві і на виконання пункту 4 статті 8 Закону «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» (далі – Закон про бухгалтерський облік), встановити з 01 січня 2016 року такі засади організації бухгалтерського обліку:
 - 3.1. Бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією підприємства, яку очолює головний бухгалтер.
 - 3.2. Кількісний та якісний склад бухгалтерії визначається штатним розписом і затверджується окремим наказом керівника підприємства.
 - 3.3. Застосовувати форми журналів-ордерів та інших облікових реєстрів, розроблені фахівцями підприємства. Для повної та реальної картини обліку здійснюваних господарських операцій та їх результатів дозволити головному бухгалтерові своїм розпорядженням затверджувати додаткову систему субрахунків і реєстрів аналітичного обліку.
 - 3.4. Права й обов'язки головного бухгалтера та всіх посадових осіб бухгалтерії визначаються Законом про бухгалтерський облік, цим наказом та затвердженими посадовими інструкціями.
 - 3.5. Відповідно до пункту 7 статті 8 Закону про бухгалтерський облік головний бухгалтер підприємства:
 - 3.5.1. забезпечує дотримання на підприємстві встановлених єдиних методологічних засад бухгалтерського обліку, складання й подання у встановлені строки фінансової звітності;

- 3.5.2. організовує контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій;
- 3.5.3. бере участь в оформленні матеріалів, пов'язаних із недостачами та відшкодуванням втрат від недостач, крадіжок і псування цінностей підприємства.
- 3.6. Розпорядження головного бухгалтера, які стосуються організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими для виконання усіма структурними підрозділами й усіма працівниками підприємства.
- 3.7. Цим наказом головний бухгалтер наділяється правом другого підпису, який він ставить на первинних бухгалтерських документах, регістрах бухгалтерського обліку та відповідних звітах.
- 3.8. Головний бухгалтер несе особисту відповідальність перед генеральним директором та генеральним менеджером підприємства за виконання завдань, наведених у пункті 3.5 цього наказу.
- 3.9. За відсутності головного бухгалтера його обов'язки та відповідальність покладаються на його заступника.
- 3.10. Відповідальність інших працівників бухгалтерії регулюється посадовими інструкціями.
4. З метою забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку й звітності проводити інвентаризацію активів та зобов'язань відповідно до статті 10 Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та інших нормативних документів станом не пізніше на 01 грудня.
5. Затвердити перелік посадових осіб, яким дозволено отримувати та видавати товарно-матеріальні цінності та які наділяються правом дозволу на проведення господарських операцій. Зразки підписів відповідних посадових осіб за переліком затверджуються окремим наказом керівника та доводяться до відома відповідних структурних підрозділів.
6. Перелічені особи наділяються правами та несуть повну відповідальність за відповідність проведених операцій законодавчим актам та статуту підприємства згідно з посадовими інструкціями та чинними законодавчими актами України.
7. Складати всі первинні документи, облікові реєстри, фінансову, статистичну та іншу звітність українською мовою, згідно з пунктом 1.3 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, яке затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. за №88.
8. Затвердити розроблений план рахунків на підставі "Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій", затвердженого наказом МФ України № 291 від 21.12.99 р. .
9. Організувати аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей за всіма підрозділами у кількісно-сумовому вимірі.
10. Використовувати на підприємстві таку методику бухгалтерського обліку:
Бухгалтерський облік на підприємстві здійснювати із застосуванням комп'ютерної програми 1С: Підприємство.
11. Затвердити перелік первинних документів, які застосовуються підприємством у практичній діяльності й офіційно затверджені відповідними державними органами.
12. Затвердити форми первинних облікових документів (зведених первинних документів), які застосовуються підприємством у практичній діяльності, але не затверджені відповідними державними органами.

13. Надати право підпису довіреностей на отримання товарно-матеріальних цінностей _____ (посада, прізвище).
14. Установити місце зберігання (архів підприємства) первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку, виконаних як на паперових, так і на електронних носіях інформації (компакт-диски, Flash-накопичувачі, жорсткі диски). Строки зберігання встановлюються відповідно до законодавства.
15. Установити межі суттєвості* для:
- окремих об'єктів обліку, що належать до активів, зобов'язань та власного капіталу підприємства, – 5 % підсумку всіх активів, зобов'язань і власного капіталу відповідно;
 - окремих видів доходів і витрат – 2 % чистого прибутку (збитку) підприємства;
 - проведення переоцінки або зменшення корисності об'єктів основних засобів – відхилення залишкової вартості від їхньої справедливої вартості у розмірі 10 % такого відхилення;
 - визначення подібних активів – різниця між справедливою вартістю об'єктів обміну не повинна перевищувати 10 %;
 - статей фінансової звітності – 500 грн.
16. Критерієм віднесення високоліквідних активів* до грошових коштів вважати термін у три місяці (термін протягом якого активи вільно конвертуються в грошові кошти).
17. До основних засобів відносити матеріальні активи, очікуваний строк корисного використання* (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік), первісна вартість яких більша за 6000 грн.
- 17.1. Встановити строки корисного використання* для основних засобів у відповідності до положень ст. 138 Податкового кодексу України;
- 17.2. Фактичні витрати на ремонт основних засобів, який забезпечує їх підтримання в робочому стані (без збільшення строку очікуваного використання) включати до складу витрат виробництва;
- 17.3. Нарахування амортизації за основними засобами здійснювати прямолінійним методом;
- 17.4. Переоцінку основних засобів* проводити, якщо їх залишкова вартість значно (більш як на 10 відсотків) відрізняється від справедливої вартості на дату балансу;
- Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів вважати об'єкт основних засобів;
- 17.5. Ліквідаційну вартість* об'єктів основних фондів не розраховувати та з метою амортизації прийняти рівною 0.
- Термін використання* нематеріальних активів визначати по кожному об'єкту окремо, в момент його зарахування на баланс, виходячи з:
- 17.5.1. Терміну використання подібних нематеріальних активів;
- 17.5.2. Передбачуваного морального зносу, правових чи інших подібних обмежень щодо строків використання та інших факторів;
- 17.5.3. Амортизацію нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом;
- 17.5.4. Здійснювати переоцінку* за справедливою вартістю на дату балансу тих нематеріальних активів, щодо яких існує активний ринок;
- Вважати матеріальні активи з терміном корисного використання (експлуатації) понад один рік та вартістю* до 6000 грн. малоцінними необоротними матеріальними активами (МНМА);

18. Амортизацію інших необоротних матеріальних активів нараховувати у першому місяці використання об'єкта в розмірі 100 відсотків його вартості, яка амортизується;

19. Матеріальні активи, що використовуються не більше одного року, вважати малоцінними та швидкозношуваними предметами (МШП):

19.1. списання вартості МШП здійснювати у розмірі 100 (сто) відсотків при передачі їх зі складу в експлуатацію. Здійснювати обов'язкове ведення кількісного обліку таких предметів у розрізі матеріально відповідальних осіб до моменту їх повної ліквідації (списання з балансу);

20. Визнання та первісну оцінку запасів (матеріалів, сировини, палива, комплектуючих виробів, товарів) здійснювати залежно від шляхів надходження запасів на підприємство: придбані за плату, виготовлені власними силами, внесені до статутного капіталу, одержані безоплатно, придбані у результаті обміну на подібні та неподібні запаси згідно з ПСБО 9 «Запаси»:

20.1. Обліковою одиницею бухгалтерського обліку запасів вважати найменування запасів ;

20.2. Застосовувати періодичну систему оцінки запасів;

20.3. Оцінку незавершеного виробництва здійснювати за нормативними затратами;

20.4. При складанні балансу здійснювати оцінку запасів та відображати у бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації;

20.5. Транспортно-заготівельні витрати, що входять до первісної вартості запасів, придбаних за плату, безпосередньо включаються до собівартості запасів;

20.6. Розподіл транспортно-заготівельних витрат здійснюється шляхом прямого розрахунку.

Облік інших витрат, що входять до первісної вартості запасів, придбаних за плату, щомісяця відносити на вартість придбаних запасів;

20.7. Оцінку вибуття запасів здійснювати за методом собівартості перших за часом надходження запасів (FIFO).

20.8. Суми доходів відображати в бухгалтерському обліку відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», що затверджене наказом МФ України від 29.11.99 р. №290 або МСБО 18 «Дохід».

Оцінку ступеня завершеності операцій з надання послуг здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи; при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді після оформлення акта про виконання робіт (надання послуг), застосувати спосіб вивчення виконаної роботи, за винятком випадків, коли дохід від надання послуг не може бути вірогідно визначений;

20.9. У виробництві використовувати попередільний (попроцесний) метод обліку витрат на виробництво та калькулювання фактичної виробничої собівартості продукції;

Прийняти прямі витрати як базу розподілу змінних і постійних розподілених загальновиробничих витрат.

20.10. Витрати відображати в бухгалтерському обліку відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», що затверджене наказом МФ України від 31.12.99 р. №318;

20.15. Для узагальнення інформації про витрати підприємства використовувати рахунки класу 9 «Витрати діяльності»;

20.16. Величину резерву сумнівних боргів розраховувати за методом застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості;

- 20.17. Затвердити перелік створюваних на підприємстві резервів, забезпечень;
- 20.18. Затвердити Графік документообігу підприємства та оформити окремим додатком до розпорядчого документа про облікову політику підприємства.
21. Для класифікації поточних зобов'язань, оборотних активів, дебіторської заборгованості, МШП, МНМА та інших статей балансу керуватися встановленою технологією виробництва та затвердженою технологічною документацією з тривалістю операційного циклу* __ місяців.
22. Установити ступінь суттєвого впливу* по ознаці володіння двадцятьма або більше відсотками статутного капіталу підприємства.
23. Фінансові інвестиції (крім інвестицій, що утримуються підприємством до їх погашення або обліковуються за методом участі в капіталі) на дату балансу відображати за справедливою вартістю.
24. Фінансові активи, придбані в результаті систематичних операцій, визнавати на дату виконання контракту.
25. Фінансові витрати визнаються витратами звітного періоду, в якому їх було нараховано, в разі їх капіталізації включаються до складу собівартості кваліфікаційного активу. Суттєвим часом для цілей класифікації активу як кваліфікаційного є час понад три місяці.
26. Інформація про відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання наводиться в проміжній фінансовій звітності.
27. Строк корисного використання гудвілу * не перевищує 20 років та визначається з урахуванням:
- прогнозованого строку діяльності підприємства;
 - нормативно-правових актів або контрактів, що впливають на строк корисного використання;
 - зміни попиту на продукцію (роботи, послуги) підприємства тощо.
28. Пов'язаними сторонами підприємства вважаються особи, стосунки між якими обумовлюють можливість однієї сторони контролювати іншу або здійснювати суттєвий вплив на прийняття фінансових і оперативних рішень іншою стороною.
29. Оцінка активів або зобов'язань в операціях з пов'язаними сторонами здійснюється за методом порівняльної неконтрольованої ціни - ціна, на аналогічну готову продукцію (товари, роботи, послуги), що реалізується не пов'язаному з продавцем покупцю за звичайних умов діяльності.
30. Інвестиційна нерухомість:
- 30.1. Критерієм розмежування між інвестиційною та операційною нерухомістю* є напрямок її використання та мета утримання. Інвестиційною нерухомістю вважаються власні або орендовані на умовах фінансової оренди земельні ділянки, будівлі, споруди, які розташовуються на землі, утримувані з метою отримання орендних платежів;
- 30.2. Оцінка інвестиційної нерухомості на дату балансу здійснюється за первісною вартістю, зменшеною на суму нарахованої амортизації з урахуванням втрат від зменшення корисності та вигод від її відновлення;
- 30.3. Строк корисного використання інвестиційної нерухомості* визначається у відповідності до ст. 138 ПКУ;
- 30.4. Нарахування амортизації інвестиційної нерухомості здійснюється прямолінійним методом.

Прибуток отриманий підприємством використовується на розсуд власників (засновників).

31. На підприємстві застосовуються форми та системи оплати праці згідно з умовами, передбаченими колективним договором.

32. Затвердити такі строки видавання готівки, норми витрат та терміни звітування за окремими операціями:

32.1. Установити дні видавання готівки із каси підприємства: _____;

32.2. заробітної плати, пенсій та інших соціальних виплат: _____;

32.3. Установити норму представницьких витрат у такому розмірі: _____.

33. Застосовувати на підприємстві граничні норми добових на службові відрядження в розмірі _____, граничну величину розрахунків готівкою в сумі 10 тис.грн. за один день,.

34. Відповідальність за організацію робіт з ведення обліку, зберігання й видавання трудових книжок і виконавчих листів покласти на менеджера з кадрів.

35. Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою:

36. Контроль за виконанням конкретних пунктів наказу покладається на:

37. Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Директор

(підпис)

Чорний Г.М.
(ініціали, прізвище)

З наказом ознайомлені:

**Головний
бухгалтер**

(підпис)

Макаренко Л.А.
(ініціали, прізвище)

КОПІЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»
_____ Чорний Г.М.

« »

2020 р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ

Головного бухгалтера

I Загальні положення

- 1.1 Посада "Головний бухгалтер" відноситься до категорії "Керівники".
- 1.2 Головний бухгалтер призначається на посаду і звільняється з посади наказом директора підприємства з дотриманням вимог чинного законодавства.
- 1.3 Головний бухгалтер безпосередньо підпорядковується директору.
- 1.4 Головний бухгалтер здійснюється керівництво працівниками бухгалтерії підприємства.
- 1.5 У своїй роботі головний бухгалтер керується Конституцією України, нормативно-правовими і законодавчими актами України, Кодексом законів про працю, правилами внутрішнього розпорядку та цією посадовою інструкцією.

II Завдання та обов'язки

Головний бухгалтер:

- 2.1 Забезпечує ведення бухгалтерського обліку, дотримуючись єдиних методологічних засад, встановлених Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", з урахуванням особливостей діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних.
- 2.2 Організує роботу бухгалтерії, веде контроль за відображенням на рахунках бухгалтерського обліку всіх господарських операцій.
- 2.3 Вимагає від підрозділів, служб та працівників забезпечення неухильного дотримання порядку в оформленні та поданні до обліку первинних документів.
- 2.4 Вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і реєстрах

бухгалтерського обліку та збереження оброблених документів, реєстрів і звітності протягом встановленого терміну.

2.5 Забезпечує складання на основі даних бухгалтерського обліку фінансової звітності підприємства, підписання її та подання в установлені строки до державних органів та іншим користувачам.

2.6 Здійснює заходи щодо надання повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

2.7 Бере участь у підготовці та поданні інших видів періодичної звітності, які передбачають підпис головного бухгалтера, до державних органів та керівництву підприємства у відповідності з нормативними актами, затвердженими формами та інструкціями.

2.8 За погодженням з директором підприємства забезпечує перерахування податків та зборів, передбачених законодавством, проводить розрахунки з іншими кредиторами відповідно до договірних зобов'язань.

2.9 Здійснює контроль за веденням касових операцій, раціональним та ефективним використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.

2.10 Бере участь у проведенні інвентаризаційної роботи на підприємстві, оформленні документів по матеріалам, пов'язаних з нестачею та відшкодуванням втрат від нестачі, крадіжки і псування активів підприємства.

2.11 Організує роботу з підготовки пропозицій для директора щодо:

- визначення облікової політики підприємства, внесення змін до обраної облікової політики, вибору форми бухгалтерського обліку з урахуванням діяльності підприємства і технології оброблення облікових даних;

- розроблення системи і форм внутрішньогосподарського (управлінського) обліку та правил документообігу, додаткової системи рахунків і реєстрів аналітичного обліку, звітності і контролю господарських операцій;

- визначення прав працівників на підписання первинних та зведених облікових документів;

- впровадження автоматизованої системи оброблення даних бухгалтерського обліку з урахуванням особливостей діяльності підприємства чи удосконалення діючої;

- забезпечення збереження майна, раціонального та ефективного використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів, залучення кредитів та їх погашення.

2.12 Керує та розподіляє між працівниками бухгалтерії посадові завдання та обов'язки та контролює їх виконання, проводить табелювання.

2.13 Знайомить працівників бухгалтерії, із нормативно-методичними документами та інформаційними матеріалами, які стосуються їх діяльності та виконуваної роботи, а також із змінами в чинному законодавстві.

III Права

Головний бухгалтер має право:

- 3.1 Діяти від імені бухгалтерії, представляти інтереси підприємства у взаємовідносинах зі структурними підрозділами та іншими організаціями з господарсько-фінансових та інших питань.
- 3.2 В межах своєї компетенції підписувати та візувати документи.
- 3.3 Самостійно вести листування зі структурними підрозділами підприємства, а також з іншими організаціями з питань, які належать до компетенції бухгалтерії та не вимагають рішення директора.
- 3.4 Вносити на розгляд директора пропозиції по вдосконаленню роботи, пов'язаної з обов'язками, що передбачені цією інструкцією.
- 3.5 Вносити пропозиції директору про притягнення до матеріальної та дисциплінарної відповідальності посадових осіб за результатами перевірок, а також про заохочення та преміювання працівників за результатами роботи.
- 3.6 В межах своєї компетенції повідомляти директору підприємства про всі виявлені недоліки в діяльності підприємства та вносити пропозиції щодо їх усунення.
- 3.7 Вимагати та отримувати у керівників структурних підрозділів та фахівців інформацію та документи, необхідні для виконання його посадових обов'язків.
- 3.8 Залучати фахівців усіх структурних підрозділів до виконання покладених на нього завдань.
- 3.9 Вимагати від директора підприємства (інших керівників) сприяння у виконанні обов'язків і реалізації прав, що передбачені цією посадовою інструкцією.
- 3.10 Вносити пропозиції по удосконаленню системи управління якістю (СУЯ) підприємства.

IV Відповідальність

Головний бухгалтер несе відповідальність:

- 4.1 За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією, - в межах, визначених діючим законодавством України про працю.
- 4.2 За правопорушення, скоєні в процесі здійснення своєї діяльності, - в межах, визначених діючим адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України.
- 4.3 За завдання матеріальної шкоди – в межах, визначених діючим цивільним законодавством та законодавством про працю України.

V Повинен знати

5.1 Закони України, Укази Президента України, постанови, розпорядження, рішення Кабінету Міністрів України, Національного банку України, Державної податкової адміністрації України та інші нормативні документи з питань правових засад регулювання господарської діяльності підприємства.

5.2 Положення (стандарти) бухгалтерського обліку та інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України щодо порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, а також методичні документи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади щодо галузевих особливостей застосування положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

5.3 Основи технології виробництва продукції, порядок оформлення операцій і організацію документообігу за розділами обліку, форми і порядок розрахунків, порядок приймання, зарахування на баланс, зберігання і витрат коштів, товарно-матеріальних та інших цінностей.

5.4 Правила проведення інвентаризацій активів та зобов'язань.

5.5 Економіку, організацію виробництва, праці і управління.

5.6 Податкову справу, основи цивільного права.

5.7 Трудове, фінансове та господарське законодавство.

5.8 Правила та норми охорони праці.

5.9 Політику у сфері якості.

5.10 Вимоги ДСТУ ISO 9001 (МС ISO 9001) до СУЯ підприємства.

VI Кваліфікаційні вимоги

На посаду головного бухгалтера може бути призначена особа з повною вищою освітою (магістр, спеціаліст) відповідного напрямку в галузі економіки та фінансів. Післядипломна освіта у галузі управління, підвищення кваліфікації. Стаж бухгалтерської роботи на посадах керівників нижчого рівня: для магістра — не менше 2 років, для спеціаліста — не менше 3 років.

VII Взаємовідносини

На період тимчасової відсутності головного бухгалтера його обов'язки виконує особа, призначена в установленому порядку. Дана особа набуває відповідні права та несе відповідальність за виконання вказаних обов'язків.

Начальник відділу з підбору
персоналу та організації праці

І.А. Тіщенко

ПОГОДЖЕНО:

Юрисконсульт

Полякова О.М.

З інструкцією ознайомлений:

Додаток В

Графік документообігу на ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»

N з/п	Найменування документа	Створення документа			Перевірка документа			Обробка документа			Здавання до архіву			
		кіль. прим.	відповідальний		строк виконання	відповідальний		строк подання	виконавець	строк виконання	подальше проходження документа	виконавець	строк виконання	місце і строк зберігання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ОПЕРАЦІЇ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ														
1	Акт приймання-передачі основних засобів за ф. N 03-1	2	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	У момент приймання або передачі	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	До 28 числа за реєстром	Головний бухгалтер	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів (ф. N 03-6)	Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 3 роки
2	Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів за ф. N 03	2	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	У момент приймання або передачі	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	До 28 числа за реєстром	Головний бухгалтер	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів (ф. N 03-6) технічного паспорта об'єкта,	Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 3 роки
3	Акт на списання основних засобів за ф. N 03-3	2	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	У момент приймання або передачі	Головний інженер проєктів	Головний бухгалтер	До 28 числа	Головний бухгалтер	До 1 числа	Заповнення інвентарної картки обліку основних засобів (ф. N 03-6), технічного паспорта об'єкта	Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 3 роки
ОПЕРАЦІЇ ІЗ ЗАПАСАМИ														
4	Акт списання	2	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	До 25-30 числа за реєстром	Головний бухгалтер	До 1 числа	Заповнення журналу «Виробництво»	Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 3 роки
5	Відомості	2	Матеріальний	Керівник	У	Керівник	Головний	До 25-	Головний	До 1	Заповнення	Головний	До 5	Бухгалтерія, 3

	та документи про витрату матеріалів на потреби фірми		ріальн о відповідальна особа (інженер)	ики виробничих відділів	момент склада ння	ики виробничих відділів	ий бухгалтер	30 числа за реєстром	ий бухгалтер	числа	ння журналу «Виробництво»	ний бухгалтер	числа	роки

Продовження

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
РОЗРАХУНКИ З ОПЛАТИ ПРАЦІ														
6	Табель обліку використанн я робочого часу (ф. N П-12)	1	Відповідальні працівники всіх підрозділів	Відповідальні працівники всіх підрозділів	Щодня в робочі дні	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Не пізніше наступного дня після складання	Головний бухгалтер	За 1 половину місяця — до 10 числа; за 2 половину місяця — до 25 числа	Складання розрахунково-платіжної відомості, виплата зарплати поточного місяця, складання ж/о N 5	Головний бухгалтер	У міру надходження	Бухгалтерія, 3 роки
7	Розрахунково-платіжна відомість (ф. П-49)	1	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	За 1 половину місяця — до 15 числа; за 2 половину місяця — до 30 числа	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Не пізніше наступного дня після складання	Головний бухгалтер	У день виплати зарплати	Складання особового рахунка, заповнення видаткового касового ордера, виплата зарплати поточного місяця, складання ж/о N 5	Головний бухгалтер	У міру надходження	Каса, 3 роки
8	Листки непрацездатності і протоколи комісії із соціального страхування з тимчасової непрацездатності	1	-	-	-	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після оформлення	Головний бухгалтер	У день виплати зарплати	Нарахування лікарняних, складання	Головний бухгалтер	У міру надходження	Бухгалтерія, 3 роки
КАСОВІ ОПЕРАЦІЇ														
9	Прибутков	1	Головн	Головн	У	Головн	Головн	День	Головн	Щодня	Складан	Голов	Після	Бухгалт

	ий касовий ордер		ий бухгалтер	ий бухгалтер	момент отримання готівкових коштів	ий бухгалтер	ий бухгалтер	отримання готівкових коштів	ий бухгалтер		ня ж/о N 1	ий бухгалтер	закінчення кварталу	ерія, 3 роки

Продовження

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
10	Видатковий касовий ордер	1	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	У момент видачі готівкових коштів	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	День видачі готівкових коштів	Головний бухгалтер	Щодня	Складання ж/о N 1	Головний бухгалтер	Після закінчення кварталу	Бухгалтерія, 3 роки
11	Журнал реєстрації прибуткових та видаткових касових документів	1	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Після завершення операції з видачі або приймання готівкових коштів	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	День отримання або видачі готівкових коштів	Головний бухгалтер	Щодня	Складання ж/о N 1	Головний бухгалтер	Після закінчення кварталу	Бухгалтерія, 3 роки
12	Касова книга	1	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Щодня	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	День отримання або видачі готівкових коштів	Головний бухгалтер	Щодня	Складання ж/о N 1	Головний бухгалтер	Після закінчення кварталу	Бухгалтерія, 3 роки
РОЗРАХУНКИ														
13	Авансовий звіт з документами, що підтверджують видатки	1	Підзвітна особа	Підзвітна особа	Після повернення з відрядження	Підзвітна особа	Головний бухгалтер	До закінчення 3 банківських днів, наступного за днем повернення з відрядження	Головний бухгалтер	Протягом дня з моменту надходження	Нарахування коштів на відрядження	Головний бухгалтер	Після закінчення місяця	Бухгалтерія, 3 роки

14	Акт звіряння кредиторської заборгованості	2	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	До 10 числа щомісячно	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Щокварталу	Головний бухгалтер	Протягом дня з моменту надходження				

Продовження

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
15	Розрахунки за комунальними платежами (разом з рахунком за оренду)	2	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	До 25 числа щомісячно	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Щомісячно до 28 числа	Головний бухгалтер	Протягом дня з моменту надходження	Складання Акта інвентаризації розрахунків з дебіторами та кредиторами	Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 5 років
16	Акт виконаних робіт, накладні	2	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	У міру необхідності	Головний бухгалтер	Головний бухгалтер	Щоденно	Головний бухгалтер	Протягом дня з моменту надходження		Головний бухгалтер	До 5 числа	Бухгалтерія, 5 років

Річна фінансова звітність емітента

			КОДИ
		Дата(рік, місяць, число)	2020 01 01
Підприємство	ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»	за ЄДРПОУ	
Територія		за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання		за КОПФГ	
Вид економічної діяльності		за КВЕД	
Середня кількість працівників			
Одиниця виміру: тис.грн. без десяткового знака			
Адреса			

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами бухгалтерського обліку)

за міжнародними стандартами фінансової звітності

v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2019 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				

Нематеріальні активи:	1000	7995	7286	8692
первісна вартість	1001	11942	11980	7684
накопичена амортизація	1002	3947	4694	2228
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0	0
Основні засоби:	1010	106350	152114	56202
первісна вартість	1011	205194	273405	148772
знос	1012	98844	121291	92570
Інвестиційна нерухомість:	1015	0	0	0
первісна вартість	1016	0	0	0
знос	1017	0	0	0
Довгострокові біологічні активи:	1020	0	0	0
первісна вартість	1021	0	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	312	312	312
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	5701	5512	2203
Гудвіл	1050	0	0	0
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0	0	0
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0
Усього за розділом I	1095	120358	165224	64173
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	25380	27167	18860
Виробничі запаси	1101	24889	26396	18380
Незавершене виробництво	1102	0	0	0

Готова продукція	1103	491	771	480
Товари	1104	0	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0	0
Векселі одержані	1120	0	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	0	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2471	4731	1241
з бюджетом	1135	1872	2805	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	1872	1237	0
з нарахованих доходів	1140	0	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	91162	73273	71126
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	79	78	48
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	857	663	3326
Готівка	1166	1	0	0
Рахунки в банках	1167	856	663	3326
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0	0
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0	0	0
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0	0	0
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0	0	0
резервах незароблених премій	1183	0	0	0
інших страхових резервах	1184	0	0	0
Інші оборотні активи	1190	213	473	40
Усього за розділом II	1195	122034	109190	94641
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	6373
Баланс	1300	242392	274414	165187

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	На дату переходу на міжнародні стандарти фінансової звітності
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21474	21474	21474
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0	0
Додатковий капітал	1410	3669	3669	3669
Емісійний дохід	1411	3648	3648	3648
Накопичені курсові різниці	1412	0	0	0
Резервний капітал	1415	3221	3221	3221
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	202103	224442	98594
Неоплачений капітал	1425	(0)	(0)	(0)
Вилучений капітал	1430	(0)	(0)	(0)
Інші резерви	1435	0	0	0
Усього за розділом I	1495	230467	252806	126958
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	145	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0	0
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0	0
Благодійна допомога	1526	0	0	0
Страхові резерви, у тому числі:	1530	0	0	0

резерв довгострокових зобов'язань; (на початок звітнього періоду)	1531	0	0	0
резерв збитків або резерв належних виплат; (на початок звітнього періоду)	1532	0	0	0
резерв незароблених премій; (на початок звітнього періоду)	1533	0	0	0
інші страхові резерви; (на початок звітнього періоду)	1534	0	0	0
Інвестиційні контракти;	1535	0	0	0
Призовий фонд	1540	0	0	0
Резерв на виплату джек-поту	1545	0	0	0
Усього за розділом II	1595	145	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0
Векселі видані	1605	0	0	0
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	145	31	0
за товари, роботи, послуги	1615	5492	12987	25199
за розрахунками з бюджетом	1620	2998	2414	5791
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	221	201	136
за розрахунками з оплати праці	1630	523	730	403
за одержаними авансами	1635	0	20	4
за розрахунками з учасниками	1640	22	22	3779
із внутрішніх розрахунків	1645	629	130	84
за страховою діяльністю	1650	0	0	0
Поточні забезпечення	1660	1865	5032	2617
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	30	41	216

Усього за розділом III	1695	11925	21608	38229
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0	0
Баланс	1900	242392	274414	165187

Примітки Д/н

Керівник Чорний Геннадій Миколайович

Головний бухгалтер Макаренко Людмила Андріївна

Додаток Ж

Підприємство ТОВ «Фулл Сервіс»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2020 р.

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	342808	324355
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	291766	270019
Валовий:			
прибуток	2090	51042	54336
збиток	2095	(0)	(0)
Інші операційні доходи	2120	2243	3522
Адміністративні витрати	2130	(11025)	(9186)
Витрати на збут	2150	(10054)	(8787)
Інші операційні витрати	2180	(5192)	(4582)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	27014	35303
збиток	2195	(0)	(0)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	498
Інші доходи	2240	663	218
Фінансові витрати	2250	(405)	(393)
Втрати від участі в капіталі	2255	(0)	(0)
Інші витрати	2270	(22)	(28)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	27250	35100
збиток	2295	(0)	(0)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	4911	3326
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	22339	31774
збиток	2355	(0)	(0)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	22339	31774

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	226067	205047
Витрати на оплату праці	2505	22619	16604
Відрахування на соціальні заходи	2510	4780	5937
Амортизація	2515	24168	21807
Інші операційні витрати	2520	39258	40975
Разом	2550	316892	290370

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2045145	2045145
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2045145	2045145
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	10.92	15.54
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	10.92	15.64
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток К

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
202	0	01
0	1	

Підприємство **ТОВ «Фулл Сервіс»** _____ за ЄДРПОУ
 Територія Київська _____ за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою за КОПФГ
 відповідальністю
 Вид економічної діяльності _____ за КВЕД
 Середня кількість працівників¹ _____
 Адреса, телефон проспект Перемоги, 90/1
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.
Форма № 1**

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	7152	7995
первісна вартість	1001	10253	11942
накопичена амортизація	1002	3101	3947
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	102354	106350
первісна вартість	1011	198652	205194
знос	1012	96298	98844
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: 96298 які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		312
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	1152	5701
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	110658	120358
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	21356	25380
Виробничі запаси	1101	20112	24889
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103	342	491
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2053	2471
з бюджетом	1135	154	1872

у тому числі з податку на прибуток	1136	154	1872
Із внутрішніх розрахунків	1145	48563	91162
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	81	79
Поточні фінансові інвестиції	1160	789	857
Гроші та їх еквіваленти	1165	14	1
Готівка	1166	562	856
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	117	213
Усього за розділом II	1195	102381	122034
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	213754	242392

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	21474	21474
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410	1752	3669
Емісійний дохід	1411	3859	3648
Резервний капітал	1415	3051	3221
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Усього за розділом I	1495	210471	230467
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515	107107	145
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		145
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	75	145
товари, роботи, послуги	1615	5628	5492
розрахунками з бюджетом	1620	2817	2998
розрахунками зі страхування	1625	117	221
розрахунками з оплати праці	1630	489	523
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635		
За розрахунками з учасниками	1640	18	22
Із внутрішніх розрахунків	1645	563	629
Поточні забезпечення	1660	1423	1865
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	29	30
Усього за розділом III	1695	9852	11925
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	213754	242392

Керівник

Головний бухгалтер

Додаток Л

Підприємство ТОВ «Фулл Сервіс»

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за рік 2019 р.**

Форма № 2 Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	324355	267005
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	270019	218354
Валовий:			
прибуток	2090	54336	48651
збиток	2095		
Інші операційні доходи	2120	3522	3145
Адміністративні витрати	2130	(9186)	(8254)
Витрати на збут	2150	(8787)	(6523)
Інші операційні витрати	2180	(4582)	(3852)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	35303	33167
збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	498	352
Інші доходи	2240	218	117
Фінансові витрати	2250	(393)	(2297)
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270	(28)	(18)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	35100	31321
збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	3326	3704
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	31774	27617
збиток	2355		

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	31774	27617

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	205047	189633
Витрати на оплату праці	2505	16604	14236
Відрахування на соціальні заходи	2510	5937	4712
Амортизація	2515	21807	18652
Інші операційні витрати	2520	40975	39521
Разом	2550	290370	274530

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2045145	2045145
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2045145	2045145
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	15.54	14.12
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	15.64	14.12
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Керівник
Головний бухгалтер

Додаток М

Типова форма № ОЗ-1

ТОВ
«ФУЛЛ
СЕРВІС

»

підприємство, організація

Ідентифікаційний код
ЄДРПОУ _____

Затверджена наказом Міністерства України
від 29 грудня 1995 р. № 352

Код за УКУД _____

Затверджую

" ____ " _____ 20_19__ р.

Акт
приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження основних засобів	Код виду операції
ОБФ0000001	01.02.2019	000000172	Введення в експлуатацію

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна (балансова) вартість, грн	Шифр		Код	
		рахунок	код аналітичного обліку	рахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський	рахунку та об'єкта аналітичного обліку (для віднесення амортизаційних відрахувань)	норми амортизаційних відрахувань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Цех, відділ, дільниця, лінія	Виробництво					1058,33	00177			

Норми амортизаційних відрахувань		Поправочний коефіцієнт	Устаткування		Сума амортизації (знос) за даними переоцінки на _____ 20__ р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)	Номер паспорта
на повне відновлення	на капітальний ремонт		вид	код				
12	13	14	15	16	17	18	19	20
							01.02.2019	

На підставі наказу, розпорядження _____

від "___" _____ 20__19__ р.
у _____

Проведений огляд **Ємкість VE 1000 вертикальна 1000л. (синя)**

найменування
об'єкта

що приймається (передається) в експлуатацію від _____

У момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться в _____

місцезнаходження об'єкта

Висновок комісії _____

Додаток. Перелік технічної документації _____

Голова
комісії

Головний інженер

посада

підп
ис

Коберник Микола Миколайович

і., по б.,
прізвище

Члени
комісії

Головний бухгалтер

посада

підп
ис

Макаренко Л.А.

і., по б.,
прізвище

Заступник директора по
виробництву

посада

підп
ис

Кучерявий Валерій Володимирович

і., по б.,
прізвище

Начальник транспортного відділу

посада

підп
ис

Беруашвілі Георгій Гурамович

і., по б.,
прізвище

Додаток П

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів
України

13.09.2016 № 818

ТОВ «ФУЛЛ СЕРВІС»
(найменування юридичної особи)

Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ 12345678

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор М.В. Дубина
(посада, ініціали та прізвище)
Дубина
(підпис)
«19» березня 2020 р.

Акт списання основних засобів (часткової ліквідації)

_____ (місце складання)

Номер документа		Дата складання	
57		19.03.2020	
Первісна (переоцінена) вартість	Знос	Ліквідаційна вартість	
5	6	7	
3500,00	3500,00	-	

Назва об'єкта	Номер паспорта	Інвентарний (номенклатурний) номер	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)
1	2	3	4
транспортер FDB MASCHINEN Turner 410x1500SM	BC 1234	101412345678	Серпень 2002 р

Комісія, призначена наказом (розпорядженням) від «10» березня 2020 р. № 5, на підставі розпорядження директора ТОВ «Надія» від 02.03.2020 р. № 30

здійснила огляд об'єкта, який знаходиться складі ННІ “Зразковий” за адресою м. Чернігів, вул. Шевченка, 97

(місцезнаходження об'єкта)

та обліковується у матеріально відповідальній особі

Козаченка С.В.

(посада, ініціали та прізвище)

Коротка характеристика об'єкта: Токарний верстат FDB MASCHINEN Turner 410x1500SM, Число оборотів холостого ходу: 2000. Регулювання оборотів: так. Країна-виробник: Німеччина. Додаткові характеристики: металообробний, відстань між центрами 1500 мм, споживна потужність 4000 Вт, діаметр обробки над станиною 410 мм., габарити 2450x910x1350.

У результаті огляду комісія встановила:

1. Маса об'єкта за паспортом 150 кг
2. Наявність дорогоцінних металів відсутні
3. Технічний стан та причина списання повний фізичний знос основних вузлів, здійснювати ремонт або поліпшення економічно недоцільно

Висновок комісії: транспортер FDB MASCHINEN Turner 410x1500SM підлягає списанню у зв'язку з неможливістю подальшої експлуатації.

При частковій ліквідації інформація про об'єкт, що залишається в експлуатації:

Інвентарний (номенклатурний) номер	Первісна (переоцінена) вартість після часткової ліквідації об'єкта	Знос після часткової ліквідації об'єкта
1	2	3
—	—	—

Зміна в характеристиці об'єкта після часткової ліквідації _____ =

Перелік документації, що додається інструкція з експлуатації, технічний паспорт, інвентарна картка, акт технічного стану майна, протокол комісії

Примітка

Голова комісії	<u>заступник директора</u> (посада)	<i>Фещенко</i>	<u>Фещенко В.С.</u> (ініціали та прізвище)
Члени комісії	<u>інженер</u> (посада)	<i>Ващенко</i>	<u>Ващенко В.М.</u> (ініціали та прізвище)
	<u>гол. бухгалтер</u> (посада)	<i>Ющенко</i>	<u>Макаренко Л.А.</u> (ініціали та прізвище)

Розрахунок результатів списання об'єкта:

Витрати, пов'язані з ліквідацією		Цінності, отримані від ліквідації об'єкта				
дата, номер, назва документа	сума	дата, номер, назва документа	вид цінностей	кількість	вартість	сума
1	2	3	4	5	6	7
Акт виконаних робіт від 18.03.2020	1000,00	Акт приймання матеріалів № 1 від 18.03.2020	металобрухт	–	–	1500,00

Результати списання понесено витрати на ліквідацію у сумі тисяча грн. 00 коп.

Відмітка бухгалтерської служби про відображення у регістрах бухгалтерського обліку:

Назва облікового регістру	За дебетом рахунку (субрахунку, коду аналітичного обліку)	За кредитом рахунку (субрахунку, коду аналітичного обліку)	Сума
Меморіальний ордер 9	1411	1014	3500,00

Особа, яка відобразила господарську операцію в бухгалтерському обліку Устенко бухгалтер, Устенко К.С.
(підпис) (посада, ініціали та прізвище)

«19» березня 2020 р.

Гол. бухгалтер
(посада)

Макаренко

Макаренко Л.А.
(ініціали та прізвище)

Робочий план рахунків, запропонований для підприємства

ТОВ «Фулл Сервіс»

Шифр та назва рахунків Робочого плану рахунків		Характеристика рахунка за призначенням та структурою
Шифр	Назва	
1	2	3
10	Основні засоби	Основний, інвентарний
101	Земельні ділянки	Основний, інвентарний
103	Будинки, споруди та передавальні пристрої	Основний, інвентарний
104	Машини та обладнання	Основний, інвентарний
105	Транспортні засоби	Основний, інвентарний
106	Інструменти, прилади та інвентар	Основний, інвентарний
109	Інші основні засоби	Основний, інвентарний
112	Малоцінні необоротні матеріальні активи	Основний, інвентарний
12	Нематеріальні активи	Основний, інвентарний
13	Знос необоротних активів	Регулюючий, контрактивний
131	Знос основних засобів	Регулюючий, контрактивний
132	Знос інших необоротних активів	Регулюючий, контрактивний
133	Накопичена амортизація нематеріаль-них активів	Регулюючий, контрактивний
15	Капітальні інвестиції	Операційний, калькуляційний
20	Виробничі запаси	Основний, інвентарний
201	Сировина і матеріали	Основний, інвентарний
202	Купівельні напівфабрикати	Основний, інвентарний
203	Паливо	Основний, інвентарний
207	Запасні частини	Основний, інвентарний
209	Інші матеріали	Основний, інвентарний
23	Виробництво	Калькуляційний
26	Готова продукція	Основний, інвентарний
28	Товари	Основний, інвентарний
281	Товари на складі	Основний, інвентарний
282	Товари в торгівлі	Основний, інвентарний
284	Тара під товарами	Основний, інвентарний
301	Готівка в національній валюті	Основний, інвентарний
302	Готівка іноземній валюті	Основний, інвентарний
311	Поточні рахунки в національній валюті	Основний, інвентарний

Продож. Табл.

1	2	3
312	Поточні рахунки в іноземній валюті	Основний, інвентарний
333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті	Основний, інвентарний
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	Основний, розрахунковий
361	Розрахунки з вітчизняними покупцями	Основний, розрахунковий
362	Розрахунки з іноземними покупцями	Основний, розрахунковий
371	Розрахунки за виданими авансами	Основний, розрахунковий
372	Розрахунки з підзвітними особами	Основний, розрахунковий
374	Розрахунки за претензіями	Основний, розрахунковий
375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків	Основний, розрахунковий
377	Розрахунки з іншими дебіторами	Основний, розрахунковий
38	Резерв сумнівних боргів	Контрактивний, регулюючий
40	Зареєстрований (пайовий) капітал	Основний, по обліку капіталу
44	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Основний, по обліку капіталу
441	Нерозподілений прибуток	Основний, по обліку власного капіталу
442	Непокритий збиток	Основний, по обліку власного капіталу
443	Прибуток, використаний у звітному році	Регулюючий, зменшуючий, контрпасивний
60	Короткострокові позики	Основний, розрахунковий
631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками	Основний, розрахунковий
632	Розрахунки з іноземними постачальниками	Основний, розрахунковий
641	Розрахунки за податками	Основний, розрахунковий
641.1	Розрахунки за податком з доходів фізичних осіб	Основний, розрахунковий
641.5	Розрахунки за податком на додану вартість	Основний, розрахунковий
641.6	Розрахунки за податком на прибуток	Основний, розрахунковий
643	Податкове зобов'язання з ПДВ	Основний, розрахунковий
644	Податковий кредит з ПДВ	Основний, розрахунковий
65	Розрахунки за страхуванням	Основний, розрахунковий

Продовж. табл.

1	2	3
66	Розрахунки за виплатами працівникам	Основний, розрахунковий
661	Розрахунки за заробітною платою	Основний, розрахунковий
662	Розрахунки за депонентами	Основний, розрахунковий
663	Розрахунки за іншими виплатами	Основний, розрахунковий
685	Розрахунки з іншими кредиторами	Основний, розрахунковий
70	Дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	Операційний, контрольно-розподільчий
702	Дохід від реалізації товарів	Операційний, контрольно-розподільчий
703	Дохід від реалізації робіт і послуг	Операційний, контрольно-розподільчий
704	Вирахування з доходу	Операційний, контрольно-розподільчий
733	Інші доходи від фінансових операцій	Операційний, контрольно-розподільчий
71	Інші операційні доходи	Тимчасовий, для обліку господарських процесів
791	Результат операційної діяльності	Фінансово-результативний, порівняльний
792	Результат фінансових операцій	Фінансово-результативний, порівняльний
90	Собівартість реалізації	Операційний, активний
901	Собівартість реалізованої готової продукції	Операційний, активний
902	Собівартість реалізованих товарів	Операційний, активний
903	Собівартість реалізованих робіт і послуг	Операційний, активний
92	Адміністративні витрати	Операційний, збірно-розподільчий
93	Витрати на збут	Операційний, збірно-розподільчий
94	Інші операційні витрати	Операційний, збірно-розподільчий
95	Фінансові витрати	Операційний, збірно-розподільчий
952	Інші фінансові витрати	Операційний, збірно-розподільчий
981	Податок на прибуток	Операційний, збірно-розподільчий

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

незалежної аудиторської фірми “Баланс” за результатами аудиту
фінансових результатів діяльності підприємства

ТОВ «Фулл Сервіс»

станом на 31 грудня 2019 року

Засновникам ТОВ «Фулл Сервіс»

Керівництву ТОВ «Фулл Сервіс»

Ми провели аудит фінансових результатів діяльності ТОВ «Фулл Сервіс» за 2019 рік, що включають загальну інформацію про господарську діяльність підприємства, Баланс (Звіт про фінансовий стан) станом на 31 грудня 2019 року, Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік.

Відповідальність управлінського персоналу.

Управлінський персонал несе відповідальність за підготовку та достовірне представлення цих фінансових звітів у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності та національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку. Відповідальність управлінського персоналу охоплює: розробку, впровадження та використання внутрішнього контролю стосовно підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, які не містять суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки; вибір та застосування відповідної облікової політики, а також адекватних обставинам облікових оцінок.

Відповідальність аудитора.

Нашою відповідальністю є надання висновку щодо фінансових результатів діяльності та фінансових звітів на основі результатів нашого аудиту. Ми провели аудит у відповідності до Міжнародних стандартів аудиту.

Ці стандарти вимагають від нас дотримання етичних вимог, а також планування й проведення аудиту для отримання достатньої впевненості, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень.

Аудит передбачає виконання аудиторських процедур задля отримання аудиторських доказів стосовно сум фінансових результатів та їх розкриття у фінансових звітах. Відбір процедур залежить від судження аудитора. До таких процедур входить і оцінка ризиків суттєвих викривлень фінансових звітів внаслідок шахрайства або помилок. Виконуючи оцінку цих ризиків, аудитор розглядає заходи внутрішнього контролю, що стосуються підготовки та достовірного представлення фінансових звітів, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. Аудит включає також оцінку відповідності використаної облікової політики, прийнятність облікових оцінок, зроблених управлінським персоналом, та загального представлення фінансових звітів.

Ми вважаємо, що отримали достатні та відповідні аудиторські докази для висловлення нашої думки.

На нашу думку фінансові звіти справедливо та достовірно відображають фінансові стан підприємства ТОВ «Фулл Сервіс» станом на 31 грудня 2019 року, його фінансові результати за період, що минув на зазначену дату, у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності та національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та відповідають встановленим вимогам чинного законодавства та нормативних актів України.

Аудитор Кравченко В.В.

(сертифікат на право здійснення аудиту № 0000008)

08 січня 2020 року, м. Київ

Аудиторська фірма „Баланс ” 03186 Україна, м. Київ, Чоколівський б-р, 15 оф.303

тел./факс: (044) 245-88-26, 245-88-67, E-mail: audit@afbalance.com

**Основні питання, що входять до програми аудиту
основних засобів підприємства**

Досліджувані питання	Джерела інформації
Детальна перевірка даних реєстрів обліку основних засобів, їх підрахунок	Інвентарні картки обліку необоротних активів, відомості, журнали, машинограми
Перевірка даних інвентаризації основних засобів і порівняння її результатів з даними аналітичного обліку	Інвентаризаційні описи та інвентарні картки обліку необоротних активів
Аналіз правильності нарахування амортизації згідно з відповідними нормами та методами	Відомості, таблиці амортизаційних відрахувань, нормативні документи
Перевірка правильності віднесення нарахованої амортизації на відповідні рахунки з обліку витрат	Відомості розподілу амортизаційних відрахувань
Перевірка обґрунтування розподілу витрат, пов'язаних з покращенням основних засобів (ремонт, реконструкція і т.п.) і відображення цього на відповідних рахунках	Проектно-кошторисна документація, приймально-здавальні акти, інші первинні документи, дані аналітичного обліку витратних рахунків
Розгляд необхідності переоцінки основних засобів та перевірка правильності її проведення	Відомості переоцінки, висновки експертів

